

Utbildningsutskottets betänkande 2024/25:UbU14

Högskolan

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden om högskolan med hänvisning till gällande bestämmelser, pågående arbete och vidtagna åtgärder. Motionerna tar upp bl.a. övergripande frågor om universitet och högskola, upplägg av och innehåll i utbildningar samt vissa studentfrågor.

I betänkandet finns 28 reservationer (S, SD, V, C, MP).

Behandlade förslag

Cirka 140 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2024/25.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	8
Ärendet och dess beredning.....	8
Utskottets överväganden.....	9
Övergripande frågor om universitet och högskola.....	9
Utskottets ställningstagande.....	20
Utbildningsformer	21
Utskottets ställningstagande.....	27
Upplägg av och innehåll i utbildningar	28
Utskottets ställningstagande.....	32
Rekrytering och behörighet m.m.	33
Utskottets ställningstagande.....	36
Studentfrågor	37
Utskottets ställningstagande.....	41
Motioner som bereds förenklat.....	42
Utskottets ställningstagande.....	42
Reservationer	43
1. Utveckling och styrning av högskolans verksamhet, punkt 1 (S)	43
2. Utveckling och styrning av högskolans verksamhet, punkt 1 (C).....	43
3. Utveckling och styrning av högskolans verksamhet, punkt 1 (MP)	44
4. Resurstilldelning, punkt 2 (S)	45
5. Yttrandefrihet m.m., punkt 3 (SD).....	46
6. Yttrandefrihet m.m., punkt 3 (V).....	46
7. Samarbete med vissa länder, punkt 4 (SD).....	47
8. Samarbete med vissa länder, punkt 4 (V).....	47
9. Utbildningsformer, punkt 5 (S).....	48
10. Utbildningsformer, punkt 5 (C)	49
11. Lärarutbildningar, punkt 6 (V)	50
12. Lärarutbildningar, punkt 6 (C).....	51
13. Lärarutbildningar, punkt 6 (MP).....	51
14. Vårdutbildningar m.m., punkt 7 (S).....	52
15. Vårdutbildningar m.m., punkt 7 (V)	53
16. Socionomutbildningen, punkt 8 (SD)	53
17. Vissa särskilda utbildningar och kunskapsområden, punkt 9 (S).....	54
18. Vissa särskilda utbildningar och kunskapsområden, punkt 9 (V).....	54
19. Rekrytering och behörighet m.m., punkt 10 (S)	55
20. Rekrytering och behörighet m.m., punkt 10 (V).....	56
21. Studenthälsan, punkt 11 (S).....	57
22. Studenthälsan, punkt 11 (C)	57
23. Studenthälsan, punkt 11 (MP)	58
24. Tillgänglighet m.m., punkt 12 (S)	58
25. Tillgänglighet m.m., punkt 12 (V).....	59
26. Tillgänglighet m.m., punkt 12 (C)	59
27. Studentinflytande, punkt 13 (S).....	60
28. Studentinflytande, punkt 13 (V)	61
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	62
Motioner från allmänna motionstiden 2024/25	62

Bilaga 2

Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet	77
---	----

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Övergripande frågor om universitet och högskola

1. Utveckling och styrning av högskolans verksamhet

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:261 av Josef Fransson (SD),

2024/25:410 av Markus Wiechel och Björn Söder (båda SD) yrkande 2,

2024/25:1733 av Mathias Bengtsson (KD) yrkande 2,

2024/25:2298 av Johan Büser och Amalia Rud Stenlöf (båda S),

2024/25:2443 av Lars Isacson m.fl. (S) yrkande 1,

2024/25:3024 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkande 92,

2024/25:3167 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 10 och

2024/25:3217 av Amanda Lind m.fl. (MP) yrkande 104.

Reservation 1 (S)

Reservation 2 (C)

Reservation 3 (MP)

2. Resurstilldelning

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:1632 av Lawen Redar (S),

2024/25:1813 av Patrik Lundqvist m.fl. (S),

2024/25:1862 av Kristina Axén Olin och Emma Ahlström Köster (båda M) och

2024/25:3024 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkandena 79 och 91.

Reservation 4 (S)

3. Yttrandefrihet m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:856 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 12 och

2024/25:1443 av Patrick Reslow m.fl. (SD) yrkande 21.

Reservation 5 (SD)

Reservation 6 (V)

4. Samarbete med vissa länder

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:267 av Nima Gholam Ali Pour (SD) yrkande 6,

2024/25:856 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 22 och

2024/25:1430 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 10.

Reservation 7 (SD)

Reservation 8 (V)

*Utbildningsformer***5. Utbildningsformer**

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:741 av Peder Björk och Peter Hedberg (båda S),

2024/25:1245 av Jonathan Svensson (S),

2024/25:1886 av Johan Hultberg (M) yrkandena 1 och 2,

2024/25:2074 av Kalle Olsson m.fl. (S),

2024/25:2343 av Isak From m.fl. (S) yrkande 4,

2024/25:2452 av Lena Hallengren (S) yrkandena 1 och 2,

2024/25:3024 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkandena 76, 77, 80, 83, 85, 86 och 88 samt

2024/25:3167 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 11.

Reservation 9 (S)

Reservation 10 (C)

*Upplägg av och innehåll i utbildningar***6. Lärarutbildningar**

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:468 av Daniel Riazat m.fl. (V) yrkandena 3 och 4,

2024/25:715 av Daniel Persson (SD),

2024/25:1932 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 9,

2024/25:3161 av Muharrem Demirok m.fl. (C) yrkande 50 och

2024/25:3217 av Amanda Lind m.fl. (MP) yrkandena 58 och 64.

Reservation 11 (V)

Reservation 12 (C)

Reservation 13 (MP)

7. Vårdutbildningar m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:1699 av Azra Muranovic m.fl. (S) yrkande 1,

2024/25:1905 av Karin Rågsjö m.fl. (V) yrkande 17,

2024/25:2011 av Jessica Rodén och Petter Löberg (båda S) yrkande 2 och

2024/25:3022 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 14.

Reservation 14 (S)

Reservation 15 (V)

8. Socionomutbildningen

Riksdagen avslår motion

2024/25:1366 av Carina Ståhl Herrstedt m.fl. (SD) yrkande 3.

Reservation 16 (SD)

9. Vissa särskilda utbildningar och kunskapsområden

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:433 av Serkan Köse (S),

2024/25:593 av Josef Fransson (SD),
 2024/25:1276 av Daniel Vencu Velasquez Castro (S),
 2024/25:1540 av Marlène Lund Kopparklint m.fl. (M),
 2024/25:1925 av Maj Karlsson m.fl. (V) yrkande 20,
 2024/25:2321 av Sanne Lennström m.fl. (S) och
 2024/25:3136 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkande 5.

Reservation 17 (S)

Reservation 18 (V)

Rekrytering och behörighet m.m.

10. Rekrytering och behörighet m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:856 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkandena 1 och 2 samt

2024/25:3024 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkandena 6, 87, 89 och 90.

Reservation 19 (S)

Reservation 20 (V)

Studentfrågor

11. Studenthälsan

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:3024 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkande 81,

2024/25:3167 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 23 och

2024/25:3217 av Amanda Lind m.fl. (MP) yrkandena 97 och 98.

Reservation 21 (S)

Reservation 22 (C)

Reservation 23 (MP)

12. Tillgänglighet m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:856 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 18,

2024/25:3024 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkande 82 och

2024/25:3167 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 30.

Reservation 24 (S)

Reservation 25 (V)

Reservation 26 (C)

13. Studentinflytande

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:856 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 11,

2024/25:938 av Niklas Karlsson och Adrian Magnusson (båda S),

2024/25:2511 av Jytte Guteland m.fl. (S) och

2024/25:3024 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkande 84.

Reservation 27 (S)

Reservation 28 (V)

Motioner som bereds förenklat

14. Motioner som bereds förenklat

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som finns upptagna under denna punkt i utskottets förteckning över avstyrkta motionsyrkanden.

Stockholm den 5 juni 2025

På utbildningsutskottets vägnar

Fredrik Malm

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Malm (L), Patrick Reslow (SD), Robert Stenkvist (SD), Caroline Helmersson Olsson (S), Mats Wiking (S), Jörgen Grubb (SD), Rose-Marie Carlsson (S), Marie-Louise Hänel Sandström (M), Daniel Riazat (V), Mathias Bengtsson (KD), Niels Paarup-Petersen (C), Anders Alftberg (SD), Camilla Hansén (MP), Robert Olesen (S), Niklas Sigvardsson (S), Johanna Rantsi (M) och Peter Ollén (M).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta ärende behandlar utbildningsutskottet 142 motionsyrkanden om högskolefrågor från allmänna motionstiden 2024/25. Av dessa bereds 72 motionsyrkanden förenklat eftersom de tar upp samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen har behandlat tidigare under valperioden. En förteckning över de behandlade förslagen finns i bilaga 1. Motionsyrkanden som bereds förenklat listas i bilaga 2.

Motionsyrkandena tar upp bl.a. övergripande frågor om universitet och högskola, upplägg av och innehåll i utbildningar samt vissa studentfrågor.

Utskottets överväganden

Övergripande frågor om universitet och högskola

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. vissa styrningsfrågor och resurstilldelning.

Jämför reservation 1 (S), 2 (C), 3 (MP), 4 (S), 5 (SD), 6 (V), 7 (SD) och 8 (V).

Motionerna

Utveckling och styrning av högskolans verksamhet

I partimotion 2024/25:3217 av Amanda Lind m.fl. (MP) yrkande 104 vill motionärerna betona vikten av att den avgiftsfria utbildningen värnas.

I kommittémotion 2024/25:3024 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkande 92 pekar motionärerna på att artificiell intelligens (AI) de kommande åren kommer att förändra och påverka alla utbildningsformer, inte minst högre utbildning och forskning. Motionärerna efterfrågar därför att regeringen säkerställer att myndigheterna inom utbildningsområdet följer AI-utvecklingen inom sina områden och bygger kunskap och förmåga att hantera möjligheter och risker med AI.

I kommittémotion 2024/25:3167 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 10 anser motionärerna att högskolornas arbetsmarknadsanknytning och regionala samverkan bör stärkas. Enligt motionärerna är det viktigt att utbildningar designas för den alltmer rörliga arbetsmarknadens behov.

I motion 2024/25:2298 av Johan Büser och Amalia Rud Stenlöf (båda S) önskar motionärerna att det ses över hur den lärarledda undervisningstiden och lärartätheten på lärosätena kan öka, t.ex. genom ett nationellt riktmärke för den lärarledda tiden.

I motion 2024/25:2443 av Lars Isacson m.fl. (S) yrkande 1 anser motionärerna att det behövs en stark satsning på kompetensutveckling och utbildning och önskar därför att högskolor får ett tydligare uppdrag för regional utveckling.

I motion 2024/25:261 av Josef Fransson (SD) framför motionären att regeringen bör överväga att utreda hur man kan motverka woke-ideologi på svenska universitet och högskolor, bl.a. för att säkerställa att lärosäten är fokuserade på sitt kärnuppdrag.

I motion 2024/25:410 av Markus Wiechel och Björn Söder (båda SD) yrkande 2 menar motionärerna att regeringen bör se över vilka kurser som ger högskolepoäng, bl.a. utifrån kvalitetsnivån.

I motion 2024/25:1733 av Mathias Bengtsson (KD) yrkande 2 önskar motionären att regeringen bör undersöka om den definition som Internationella alliansen för hågkomst av Förintelsen (IHRA) har utvecklat kan användas som standard för att identifiera och hantera antisemitism i hela utbildningsväsendet.

Resurstilldelning

I kommittémotion 2024/25:3024 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkande 79 efterfrågar motionärerna en utredning av högskolans resurstilldelningssystem, med bred parlamentarisk förankring och som syftar till att säkra utbildning av hög kvalitet och en dimensionering som är anpassad till arbetsmarknadens behov. Enligt motionärerna ska utredningen fokusera på hur kvaliteten kan upprätthållas i alla utbildningar, inklusive forskningsanknytning, men också ge tillräckliga resurser för undervisning samt pedagogisk utveckling. I yrkande 91 anser motionärerna att det bör ses över om lärosätena ska få öronmärkta resurser för validering. Enligt motionärerna missgynnar dagens resurstilldelningssystem möjligheten till validering och tillgodoräknande eftersom lärosätena inte har särskilda resurser för detta. Även i motion 2024/25:1632 av Lawen Redar (S) efterfrågas öronmärkta resurser för validering till lärosätena.

I motion 2024/25:1813 av Patrik Lundqvist m.fl. (S) vill motionärerna att större regionala och socioekonomiska hänsyn övervägs vid resurstilldelning, som ett sätt att komma till rätta med strukturella skillnader i utbildningsnivå i olika delar av landet.

I motion 2024/25:1862 av Kristina Axén Olin och Emma Ahlström Köster (båda M) önskar motionärerna att ersättningsbeloppen för de konstnärliga högskoleutbildningarna ses över och att en omfördelning mellan olika konstnärliga utbildningar görs.

Yttrandefrihet m.m.

I kommittémotion 2024/25:1443 av Patrick Reslow m.fl. (SD) yrkande 21 framför motionärerna att regeringen borde beakta en skärpning av reglerna för avstängning av studenter, om dessa allvarligt trakasserar eller aktivt och fysiskt hindrar yttrandefriheten för t.ex. föreläsare och personal vid lärosätet. Motionärerna anser att studenter som ägnar sig åt verksamhet som hotar eller på andra sätt allvarligt stör undervisningen ska stängas av från lärosätet.

I kommittémotion 2024/25:856 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 12 menar motionärerna att det finns exempel på att yttrandefriheten och föreningsfriheten ifrågasätts eller begränsas när studenter tar ställning för eller engagerar sig i politiska rörelser. Enligt motionärerna bör regeringen se över att studenters yttrandefrihet är garanterad.

Samarbete med vissa länder

I kommittémotion 2024/25:1430 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 10 vill motionärerna att samarbeten mellan svenska och iranska lärosäten avbryts av bl.a. säkerhetsskäl.

I kommittémotion 2024/25:856 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 22 anser motionärerna att regeringen bör uppdra åt svenska lärosäten att arbeta för att bistå palestinska lärosäten för att möjliggöra för palestinska studenter i Gaza att studera. Motionärerna hänvisar till att Norge genom Oslo universitet möjliggör studier för palestinska studenter och forskning för palestinska forskare från Gaza.

I motion 2024/25:267 av Nima Gholam Ali Pour (SD) yrkande 6 efterfrågar motionären en svensk bojkott av iranska lärosäten och utbytesprogram mellan svenska och iranska lärosäten.

Bakgrund, gällande rätt och pågående arbete

Universitets och högskolors uppgifter

I högskolelagen (1992:1434) och högskoleförordningen (1993:100) finns övergripande mål och krav för de statliga lärosätena. De statliga universiteten och högskolorna omfattas dessutom av en rad andra bestämmelser som gäller för myndigheter, t.ex. förvaltningslagen (2017:900). I 1 kap. högskolelagen finns flera övergripande bestämmelser om vad som gäller för utbildning vid statliga universitet och högskolor. Vad som i lagen sägs om högskolor avser både universitet och högskolor, om inte något annat anges särskilt (1 §). Av 1 kap. högskolelagen framgår att staten som huvudman ska anordna högskolor dels för utbildning som vilar på vetenskaplig eller konstnärlig grund samt på beprövad erfarenhet, dels för forskning och konstnärlig forskning samt utvecklingsarbete. I högskolornas uppgift ska det ingå att samverka med det omgivande samhället för ömsesidigt utbyte och verka för att den kunskap och kompetens som finns vid högskolan kommer samhället till nytta. Verksamheten ska också bedrivas så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning, och vetenskapens trovärdighet och god forskningssed ska värnas. Verksamheten ska avpassas så att en hög kvalitet nås i utbildningen och forskningen, och de tillgängliga resurserna ska utnyttjas effektivt för att hålla en hög kvalitet i verksamheten. Vidare gäller att högskolorna också bl.a. aktivt ska främja och bredda rekryteringen till högskolan och i sin verksamhet främja ett livslångt lärande (2–4 och 5 §§). I högskolornas verksamhet ska som allmän princip gälla att den akademiska friheten ska främjas och värnas (6 §).

Lärosätena har en hög grad av självbestämmande när det gäller intern organisation, resursanvändning, planering och genomförande av utbildning och forskning (prop. 2020/21:60 s. 153). Regeringen angav i den senaste forsknings- och innovationspolitiska propositionen (prop. 2024/25:60 s. 132) att den avsåg att ge en utredare i uppdrag att bl.a. föreslå åtgärder för att stärka skyddet av den akademiska friheten för lärare och forskare vid svenska

lärosäten, och direktiv för en sådan utredning presenterades den 24 april 2025. En utredare ska bl.a. analysera och ta ställning till om nuvarande regelverk är ändamålsenligt för att skydda forskares och lärares individuella akademiska frihet vid svenska universitet och högskolor samt ta ställning till om och i så fall hur stödet till forskare och lärare i frågor som gäller deras akademiska frihet kan stärkas. Uppdraget ska redovisas senast den 30 juni 2026 (dir. 2025:42).

Utbildningsutbud

Av det gemensamma regleringsbrevet för 2025 för universitet och högskolor framgår att utbildningsutbudet vid universitet och högskolor ska svara mot studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens behov. Universitet och högskolor ska i den årliga återrapporteringen till Utbildningsdepartementet redovisa vilka bedömningar, prioriteringar och behovsanalyser som ligger till grund för beslut om utbildningsutbudet. Redovisningen ska inkludera hur lärosätet möter det omgivande samhällets behov av utbildning. Lärosätena ska särskilt redovisa hur de utvecklat utbildningsutbudet för att stärka tillgången till utbildning för livslångt lärande och omställning.

Ett specifikt lärosäte kan också ges särskilda uppdrag i lärosätets regleringsbrev. Exempel på sådana är mål om antal examina från vissa utbildningar, att erbjuda utbildning i vissa ämnen, att anordna utbildning på vissa orter eller i decentraliserad form och att utveckla en viss verksamhet tillsammans med vissa andra lärosäten.

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) har i uppgift bl.a. att följa och redovisa arbetsmarknadens framtida kompetensbehov i relation till utbildningsutbudet, och att följa och redovisa de examinerades etablering på arbetsmarknaden (förordningen [2012:810] med instruktion för Universitetskanslersämbetet).

Artificiell intelligens

UKÄ har bedömt att lärosätena behöver anpassa sitt utbildningsutbud för att svara på det nya kompetensbehovet i och med utvecklingen av artificiell intelligens (AI). Behovet finns hos både specialister på tekniken och de som arbetar med tillämpning. Enligt UKÄ behöver båda grupperna bl.a. utveckla en tvärdisciplinär förståelse liksom förståelse för de frågor som uppstår i skärningspunkten mellan teknik och samhälle, framför allt etik och juridik. Utbildning kan t.ex. ske genom att lärosätena arbetar med öppna uppdragsutbildningar för utbildning för yrkesverksamma samt att lärosätena bryter ut enskilda kurser ur befintliga program och ger dessa som fristående kurser (UKÄ, Artificiell intelligens och högskolans utbildningsutbud – Redovisning av ett regeringsuppdrag, 2024).

UKÄ ska enligt sitt regleringsbrev för 2025 (beslut 2024-12-19) lämna en övergripande redogörelse för hur myndigheten arbetar för att stärka den egna informations- och cybersäkerheten och hur myndigheten planerar för att möta framtida behov. Redovisningen ska innehålla en beskrivning av åtgärder för att utveckla den interna styrningen och uppföljningen av informations- och

cybersäkerhetsarbetet. Universitet och högskolor har enligt det gemensamma regleringsbrevet för 2025 (beslut 2024-12-19) liknande krav på redovisning (se vidare under rubriken Säkerhetsfrågor). Vidare har universitet och högskolor enligt samma regleringsbrev i uppdrag att redovisa hur de arbetar med att analysera behov av att utveckla utbildningsutbudet i fråga om AI samt insatser för att integrera AI-inslag i relevanta utbildningar.

Resurstilldelning till utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå finansieras huvudsakligen genom statliga anslag till lärosätena som riksdagen fattar beslut om. För de flesta statliga universiteten och högskolorna, samt några enskilda utbildningsanordnare, består anslagen av ett s.k. takbelopp som anges i lärosätets regleringsbrev och som anger den högsta totala ersättningen som respektive lärosäte kan få. Lärosätena tilldelas därutöver anslag för s.k. särskilda åtaganden, vilka anges specifikt i respektive lärosätets regleringsbrev. Dessutom fördelas anslagsmedel till lärosätena via Kammarkollegiet efter särskilda beslut av regeringen för t.ex. utbildningsinsatser för vidareutbildning av obehöriga lärare och kompletterande utbildningar för personer med utländsk högskoleutbildning. De lärosäten som bedriver läkar- och tandläkarutbildning tilldelas vidare ersättning för klinisk utbildning, för att kompensera regionerna för kostnaderna i deras verksamhet.

Statens ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå baseras på registrerade studenter (omräknade till helårsstudenter) och studenternas avklarade poäng (omräknade till helårsprestationer) inom olika utbildningsområden. Det är samma ersättning för alla lärosäten som omfattas av systemet, men beloppet varierar mellan olika utbildningsområden. All utbildning är indelad i kurser, som klassificeras till ett eller flera utbildningsområden. Det är regeringen som beslutar inom vilka utbildningsområden respektive lärosäte får avräkna helårsstudenter och helårsprestationer. För de lärosäten som får avräkna studenter och prestationer inom de konstnärliga utbildningsområdena är antalet studenter som får avräknas begränsat. I övrigt är det upp till varje lärosäte att avgöra till vilket eller vilka utbildningsområden en kurs ska klassificeras. Klassificeringen är grunden för lärosätens resurstilldelning.

Takbeloppet sätter, tillsammans med hur utbildningen fördelas på olika utbildningsområden, ramar för antalet studenter vid respektive lärosäte (UKÄ, årsrapport 2024, s. 108–109).

Särskilda villkor för anslagens användning och anvisningar för den ekonomiska redovisningen anges av regeringen dels i det gemensamma regleringsbrevet för universitet och högskolor, dels i regleringsbrev för respektive lärosäte.

I budgetpropositionen för 2025 skriver regeringen att de konstnärliga högskolorna har relativt liten verksamhet vilket innebär en större ekonomisk sårbarhet. För att långsiktigt säkerställa hög kvalitet i utbildning vid de

konstnärliga lärosätena avser regeringen att analysera hur resurstilldelningssystemet bättre kan anpassas för att stödja detta (prop. 2024/25:1 utg.omr. 16 s. 137). UKÄ har vidare fått i uppdrag att följa upp de konstnärliga högskoleutbildningarnas bidrag till kompetensförsörjningen inom kulturella och kreativa branscher mot bakgrund av regeringens Strategi för företag inom kulturella och kreativa branscher (skr. 2023/24:111). Uppdraget ska redovisas senast den 31 mars 2026 till Regeringskansliet (UKÄ regleringsbrev, beslut 2024-12-19).

I budgetpropositionen för 2025 anger regeringen även att styrningen behöver utvecklas för att uppnå ett effektivt resursutnyttjande och ett utbildningsutbud av hög kvalitet som är relevant för samhällets och arbetsmarknadens behov av högskoleutbildning. Regeringen avser därför att tillsätta en utredning för att utveckla styrningen mot prioriterade områden samt se över resurstilldelningssystemet för utbildning vid universitet och högskolor för att möjliggöra en ökad effektivitet i resursfördelningssystemet samtidigt som lärosätenas autonomi och rådighet värnas (prop. 2024/25:1 utg.omr. 16 s. 134).

En utredare har biträtt Utbildningsdepartementet med att lämna förslag på en ersättningsmodell för hur universitets och högskolors utbildningsutbud kan utvecklas för att möta de nya behov som den föränderliga arbetsmarknaden ger upphov till och som är bakgrunden till det nya omställningsstudiestödet (U 2024:C). Utredaren redovisade uppdraget den 27 maj 2025 i promemorian En särskild ersättningsmodell för utbildning för omställning och vidareutbildning för yrkesverksamma. I promemorian lämnas förslag på en ny ersättningsmodell som föreslås träda i kraft den 1 januari 2026. Promemorian har remitterats med sista dag för remissvar den 19 september 2025.

Avgifter för utbildning

Av 4 kap. högskolelagen framgår att utbildningen ska vara avgiftsfri för studenter som är medborgare i en stat som omfattas av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller Schweiz (4 §). I propositionen som föregick bestämmelsen angav regeringen att det finns starka skäl att genom skattemedel finansiera högre utbildning så att den är avgiftsfri för den enskilde och att en lagreglering skulle understryka den vikt som läggs vid avgiftsfriheten. Samtidigt ansåg regeringen att principen om avgiftsfri utbildning även i fortsättningen skulle innebära att studenten själv får stå för sådana kringkostnader som studenten normalt betalar själv (prop. 2009/10:65, bet. 2009/10:UbU15, rskr. 2009/10:230).

I förordningen (2010:543) om anmälningsavgift och studieavgift vid universitet och högskolor finns bestämmelser om avgifter för studenter vid universitet och högskolor som omfattas av högskolelagen. Där framgår bl.a. att en högskola ska ta ut en studieavgift för utbildning på grundnivå och avancerad nivå av den som inte är medborgare i en stat inom EES eller i Schweiz (tredjelandsmedborgare), men med vissa undantag. I förordningen

(2010:718) om stipendier för studieavgiftsskyldiga studenter finns bestämmelser om högskolors möjlighet att bevilja stipendier för hela eller delar av studieavgiften, i syfte att främja rekryteringen av särskilt kvalificerade studieavgiftsskyldiga studenter.

Lärralledd tid

UKÄ genomförde 2018 en undersökning av omfattningen av lärralledd undervisning. Resultaten visade att en student på en svensk högskola totalt erbjuds ungefär 11 timmars lärralledd undervisning per vecka sin första termin på högskolan. Enligt UKÄ stämmer undersökningens resultat väl överens med enkätundersökningarna Eurostudent, där Universitets- och högskolerådet (UHR) ansvarar för det svenska deltagandet. UKÄ anger vidare att undervisningstidens omfattning när den bryts ned på utbildningsområden förefaller vara relativt stabil över den studerade tidsperioden och att den lärralledda tiden på kurser som tillhör olika utbildningsområden visar på stora skillnader (UKÄ, Lärralledd tid i den svenska högskolan, rapport 2018:15).

I den senaste Eurostudentundersökningen är den genomsnittliga undervisningstiden 17 timmar i veckan, utifrån uppgifter från heltidsstudenter i de deltagande länderna. Motsvarande uppgifter från svenska studenter visar en genomsnittlig undervisningstid om 11 timmar (Eurostudent 8, Synopsis of Indicators 2021 – 2024, figure B5.1, eurostudent.eu).

Det finns i övrigt flera exempel på detaljerade uppföljningar av omfattningen av lärralledd tid i undervisningen, bl.a. en genomförd av Sveriges förenade studentkårer (SFS) i februari 2025, utifrån den senaste Eurostudentundersökningen.

I budgetpropositionen för 2024 angav regeringen att ersättningsbeloppet för naturvetenskapligt, tekniskt och farmaceutiskt utbildningsområde behövde höjas för att bl.a. möjliggöra mer lärralledd tid (prop. 2023/24:1 utg.omr. 16). Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag om anslag (prop. 2023/24:1 utg.omr. 16, bet. 2023/24:UbU1, rskr. 2023/24:103).

I budgetpropositionen för 2025 angav regeringen att ersättningsbeloppet för humanistiskt, teologiskt, juridiskt och samhällsvetenskapligt utbildningsområde skulle höjas i syfte att stärka kvaliteten i utbildningen. Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag om anslag (prop. 2024/25:1 utg.omr. 16, bet. 2024/25:UbU1, rskr.110).

Disciplinära åtgärder mot studenter

I 10 kap. högskoleförordningen finns bestämmelser om disciplinära åtgärder mot studenter. Åtgärder får vidtas mot studenter som

- med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid prov eller när en studieprestation annars ska bedömas
- stör eller hindrar undervisning, prov eller annan verksamhet inom ramen för utbildningen vid högskolan

- stör verksamheten vid högskolans bibliotek eller annan särskild inrättning inom högskolan
- utsätter en annan student eller en arbetstagare vid högskolan för sådana trakasserier eller sexuella trakasserier som avses i 1 kap. 4 § diskrimineringslagen (2008:567).

En grundad misstanke om förseelse ska skyndsamt anmälas till rektorn som ska låta utreda ärendet och avgöra om det ska lämnas utan åtgärd, leda till en varning eller hänskjutas till disciplinnämnden för prövning. En sådan nämnd ska finnas vid varje högskola.

De disciplinära åtgärderna omfattar varning och avstängning. Ett beslut om den disciplinära åtgärden avstängning innebär att studenten inte får delta i undervisning, prov eller annan verksamhet inom ramen för utbildningen vid högskolan. Beslutet ska avse en eller flera perioder, dock sammanlagt högst sex månader. Ett beslut om avstängning får också begränsas till att avse tillträde till vissa lokaler inom högskolan.

I 4 kap. högskolelagen finns bestämmelser om att avskilja studenter från utbildning. Det kan vara aktuellt om en student lider av psykisk störning, missbrukar alkohol eller narkotika eller har gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet. Studenten kan avskiljas tills vidare om det bedöms att det finns en påtaglig risk att studenten kan komma att skada en annan person eller värdefull egendom under utbildningen. En för högskolan gemensam nämnd ska pröva frågor om avskiljande (6 och 7 §§). Närmare bestämmelser om vad ett avskiljande innebär, hur det handläggs m.m. finns i förordningen (2007:989) om avskiljande av studenter från högskoleutbildning.

Utredningen om belastningsregisterkontroll och avskiljande av studenter lämnade i oktober 2021 betänkandet Belastningsregisterkontroll och avskiljande av studenter (SOU 2021:83). Utredningen föreslog bl.a. att belastningsregisterkontroll ska vara obligatorisk inför antagning till vissa lärarutbildningar och hälso- och sjukvårdsutbildningar. Dessutom föreslogs att en ny avskiljandegrund ska införas som innebär att studenter på utbildningar som omfattas av antagningskontroll ska avskiljas om de under utbildningen döms för vissa brott. Vidare föreslogs att en ny avskiljandegrund ska införas som innebär att studenter ska avskiljas om de genom särskilt klandervärt uppträdande, under eller i anslutning till utbildningen, visat sig uppenbart olämpliga att fortsätta sina studier. Betänkandet har remissbehandlats.

Regeringskansliet beslutade den 2 april 2024 att uppdra åt en utredare att biträda Utbildningsdepartementet och bl.a. lämna förslag om ökade möjligheter till registerkontroll enligt skollagen. Denna utredare fick även i uppdrag att lämna förslag om belastningsregisterkontroll inför antagning till vissa högskoleutbildningar och förslag som innebär ökade möjligheter att avskilja studerande i högskolan (Utbildningsdepartementet, pressmeddelande den 5 april 2024). Uppdraget redovisades den 1 april 2025 i promemorian Utökade registerkontroller inom utbildningsväsendet och en ny grund för avskiljande

av studenter (U2025/01126). I promemorian föreslås bl.a. att en belastningsregisterkontroll införs inför antagning till vissa lärarutbildningar och hälso- och sjukvårdsutbildningar vid statliga lärosäten och att denna kontroll ska omfatta ytterligare brott utöver de som föreslogs i betänkandet SOU 2021:83. Vidare föreslås att en motsvarande kontroll ska genomföras inför antagning till högskoleutbildning vid enskilda utbildningsanordnare med examens-tillstånd för nämnda utbildningar. I promemorian föreslås även att det ska införas en ny grund för avskiljande av studenter i högskolan och att det ska vara möjligt att avskilja studenter som tidigare varit föremål för disciplinära åtgärder på grund av ordningsstörande beteenden och därefter fortsatt med detta beteende.

Förslaget har remitterats med sista svarsdatum den 17 augusti 2025.

Yttrandefrihet

I 1 kap. 1 § regeringsformen (RF) framhålls att den svenska folkstyrelsen bygger på fri åsiktsbildning. Yttrandefriheten är garanterad genom 2 kap. 1 § RF. Enligt denna bestämmelse är var och en gentemot det allmänna tillförsäkrad yttrandefrihet, dvs. frihet att i tal, skrift eller bild eller på annat sätt meddela upplysningar samt uttrycka tankar, åsikter och känslor. Begränsningar i yttrandefriheten får enligt 2 kap. 21 § RF göras endast för att tillgodose ändamål som är godtagbara i ett demokratiskt samhälle. Begränsningen får aldrig gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till det ändamål som har föranlett den och inte heller sträcka sig så långt att den utgör ett hot mot den fria åsiktsbildningen såsom en av folkstyrelsens grundvalar. Därutöver innehåller tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen ett detaljerat skyddssystem för tryck- och yttrandefriheten.

Av 1 kap. högskoleförordningen framgår att en högskola är skyldig att låta en demokratiskt uppbyggd förening för studenter vid högskolan använda undervisningslokalerna vid en sammankomst som föreningen anordnar för sina medlemmar, om sammankomsten hålls för upplysning, meningsyttring eller annat liknande syfte eller för framförande av ett konstnärligt verk. Den som föreningen har bjudit in för att medverka vid sammankomsten får inte vägras tillträde till möteslokalerna. Ovanstående gäller dock inte om det kan antas att det vid sammankomsten kommer att uppstå någon allvarlig ordningsstörning eller inträffa någonting som strider mot lag. Det gäller inte heller om föreningens användning av lokalerna är oförenlig med högskoleverksamhetens behöriga gång eller med högskolans förpliktelser mot tredje man (13 §).

Arbete mot antisemitism m.m.

Den 12 december 2024 beslutade regeringen om en handlingsplan mot rasism och hatbrott. I handlingsplanen anges att Sverige står bakom Internationella alliansen för hågkomst av Förintelsens (International Holocaust Remembrance Alliance, IHRA) icke-rättsligt bindande arbetsdefinition av antisemitism och

den lista med exempel som kan tjäna som vägledande, beroende på sammanhang.

Förutom åtgärder för att bekämpa antisemitism omfattar handlingsplanen åtgärder för att bekämpa antimuslimsk rasism, antisvart rasism, antiziganism och rasism mot samer. Arbetet ska särskilt fokuseras på områdena skola, rättsväsende, välfärd och arbetsliv, med särskilt utpekade myndigheter för detta. Ett antal särskilda åtgärder redovisas i planen, t.ex. ska Skolverket genomföra en nationell studie och ge exempel på insatser som bidrar till att motverka antisemitism inom skolväsendet, och Göteborgs universitet ska sprida kunskap om arbetsmetoder mot antisemitism till aktörer som har en viktig roll i att motverka antisemitism bland barn och unga. Forum för levande historia ska samordna och följa upp handlingsplanen.

Regeringen har nyligen fattat beslut om en nationell strategi för att stärka judiskt liv och motverka antisemitism. Strategin ska skapa en struktur för det nationella arbetet under perioden 2025–2034. Målsättningen är att lägga grunden för ett mer målinriktat och samordnat arbete och för att skapa bättre förutsättningar för judiskt liv i Sverige. Strategin tar sin utgångspunkt i betänkandet Ett starkt judiskt liv för framtida generationer – Nationell strategi för att stärka judiskt liv i Sverige 2025–2034 (SOU 2024:3). En annan utgångspunkt för strategin är regeringens handlingsplan mot rasism och hatbrott (Arbetsmarknadsdepartementet, Kulturdepartementet, Socialdepartementet, pressmeddelande den 15 maj 2025).

Internationalisering

Av högskolelagen framgår att den samlade internationella verksamheten vid varje högskola dels ska stärka kvaliteten i högskolans utbildning och forskning, dels ska bidra nationellt och globalt till en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö, ekonomisk och social välfärd och rättvisa (1 kap. 5 §).

Regeringen gav i juni 2023 UHR, Vetenskapsrådet och Vinnova i uppdrag att föreslå hur arbetet med ansvarsfull internationalisering inom högre utbildning, forskning och innovation som bedrivs på universitet och högskolor, hos statliga forskningsfinansiärer och andra myndigheter kan främjas. Den del av uppdraget som handlade om att ta fram vägledande nationella riktlinjer delredovisades i mars 2024. Slutredovisningen som presenterades i december 2024 omfattar förslag på hur ytterligare former av stöd för bl.a. kunskaps- och erfarenhetsutbyte mellan lärosäten och statliga forskningsfinansiärer samt andra berörda myndigheter och organisationer kan utvecklas och utformas.

Regeringen fattade den 22 maj 2025 beslut om att ge Vetenskapsrådet i uppdrag att ansvara för de redovisade vägledande nationella riktlinjerna om ansvarsfull internationalisering. I regeringsbeslutet anges vidare att bl.a. lärosäten och forskningsfinansiärer ska ta fram verksamhetsanpassade riktlinjer om ansvarsfull internationalisering samt att Vinnova ska ta fram

vägledande riktlinjer för övriga aktörer i innovationsstödssystemet, inklusive företag, som är delaktiga i internationella forsknings- och innovations-samarbeten.

För att aktörerna ska få goda förutsättningar att tillämpa riktlinjerna och ta ansvar för att internationella samarbeten sker ansvarsfullt och säkert avser regeringen att återkomma med beslut om en stödstruktur (U2024/01012, U2025/01317).

Regeringen har vidare uttalat att dess ambition är att universitet och högskolor ska öka sitt deltagande i internationella forsknings-, utvecklings- och infrastruktursamarbeten. Regeringens bedömning är att det finns behov att se över förutsättningarna för statliga universitets och högskolors möjligheter att ingå samarbeten och avtal med utländska aktörer för att förbättra lärosätenas möjligheter att delta i forskningssamarbeten (prop. 2024/25:60, s. 135).

I en debatt den 1 mars 2024 med anledning av interpellation 2023/24:445 framförde den ansvariga ministern att de statliga universiteten och högskolorna har en hög grad av självbestämmande över sin verksamhet och att det inte är regeringens sak att bestämma vilka internationella samarbetsprojekt inom utbildning och forskning som de bör ingå. Vidare angavs att Sveriges inställning dock under lång tid har varit att verksamheten behöver vara internationell för att högre utbildning och forskning ska nå en så hög kvalitet som möjligt samt att internationellt samarbete inte bara främjar kunskapen i sig utan också demokratiutvecklingen globalt.

Säkerhetsfrågor

Det är styrelsen vid ett lärosäte som ska besluta i viktigare frågor om verksamhetens säkerhet (2 kap. 2 § högskoleförordningen).

I sitt svar på en skriftlig fråga den 15 maj 2024 (fr. 2023/24:887) framförde den ansvariga ministern att det är lärosätena som ansvarar för att göra nödvändiga bedömningar av vilka internationella samarbeten som är lämpliga utifrån bl.a. säkerhetsaspekter. Vidare anges att regeringen har tagit viktiga steg för att stödja lärosätena i detta arbete samtidigt som den följer frågan och är beredd att överväga ytterligare åtgärder.

Av det gemensamma regleringsbrevet för 2025 för universitet och högskolor (beslut 2024-12-19) framgår att lärosätena övergripande ska redogöra för hur de har arbetat för att förvalta och utveckla sin informations- och cybersäkerhet inbegripet den egna organisationens beredskap och möjlighet att hantera incidenter samt lämna en beskrivning av åtgärder för att utveckla den interna styrningen och uppföljningen av arbetet. Universitet och högskolor ska även redogöra för huruvida de har gjort en analys av hot och sårbarheter för verksamheten samt om de har vidtagit åtgärder och hur de arbetar för att minska eventuella identifierade risker med anledning av detta.

Utskottets ställningstagande

Inledningsvis vill utskottet framhålla betydelsen av hög kvalitet i utbildning vid universitet och högskolor. Genom en hög kvalitet i utbildningen kan Sverige fortsätta att utvecklas som kunskapsnation.

När det gäller önskemål om lärosätenas utbildningsutbud vill utskottet framhålla att det är reglerat vad som gäller för lärosätenas verksamhet med utbildning, t.ex. ur kvalitetssynpunkt. Lärosätena har sedan en hög grad av självbestämmande om hur utbildningen t.ex. ska planeras och genomföras. Av lärosätenas regleringsbrev framgår vidare att utbildningsutbudet vid universitet och högskolor ska svara mot såväl studenternas efterfrågan som arbetsmarknadens behov. Lärosätena ska sedan återkoppla till regeringen vilka överväganden som ligger bakom beslut om utbildningsutbudet och t.ex. hur det omgivande samhällets behov av utbildning möts. Regeringen har också möjlighet att ge särskilda uppdrag till lärosäten om att anordna viss utbildning. Högskolemyndigheten UKÄ har i uppdrag att bevaka kompetensbehovet i förhållande till utbildningsutbudet. När det gäller utvecklingen av AI och dess påverkan på och konsekvenser för bl.a. lärosätena och högskoleutbildningen har utskottet noterat att såväl UKÄ som lärosätena på olika sätt arbetar med dessa frågor. Sammantaget ser inte utskottet att det finns skäl att föreslå några åtgärder vad gäller dessa frågor.

I fråga om resursfördelning vill utskottet påminna om att regeringen har aviserat flera utredningar som bl.a. syftar till att öka effektiviteten i resursfördelningssystemet. Utskottet vill inte föregå detta arbete och inte heller den pågående beredningen av förslaget om en särskild ersättningsmodell som syftar till att bl.a. utveckla lärosätenas utbildningsutbud utifrån nya behov.

Utskottet kan konstatera att det pågår beredning i Regeringskansliet om frågor om utökade möjligheter till registerkontroll inför antagning till vissa utbildningar och möjligheten till ny grund för avskiljande av studenter. Utskottet vill inte föregripa beredningen av detta ärende. När det gäller frågan om yttrandefrihet för studenter vill utskottet hänvisa till gällande reglering om yttrandefrihet.

I fråga om avgifter för utbildningen vill utskottet uppmärksamma att gällande reglering innebär avgiftsfrihet för vissa grupper av studenter och studieavgifter för andra grupper av studenter. Utskottet ser ingen anledning att föreslå någon förändring av nuvarande ordning.

När det gäller internationella samarbeten vill utskottet hänvisa till vad högskolelagen anger om vad lärosätenas internationella verksamhet ska bidra till och att lärosätena, som tidigare nämnts, har en hög grad av självbestämmande för sin verksamhet. Utskottet har också uppmärksammat att det pågår ett arbete med att utveckla arbetet med internationalisering inom bl.a. högre utbildning och forskning. Regeringen har tagit emot förslag om att utveckla vägledande nationella riktlinjer och om en särskild stödstruktur, för att öka förutsättningarna för ansvarsfulla och säkra internationella samarbeten.

Utskottet har noterat att regeringen nyligen fattat beslut om de vägledande nationella riktlinjerna samt att ett beslut aviseras om en särskild stödstruktur.

Utskottet finner inte heller skäl att föreslå några åtgärder för de frågor som tas upp i övriga yrkanden.

Mot ovanstående bakgrund och med beaktande av gällande bestämmelser och pågående arbete avstyrker utskottet motionerna 2024/25:261 (SD), 2024/25:267 (SD) yrkande 6, 2024/25:410 (SD) yrkande 2, 2024/25:856 (V) yrkandena 12 och 22, 2024/25:1430 (SD) yrkande 10, 2024/25:1443 (SD) yrkande 21, 2024/25:1632 (S), 2024/25:1733 (KD) yrkande 2, 2024/25:1813 (S), 2024/25:1862 (M), 2024/25:2298 (S), 2024/25:2443 (S) yrkande 1, 2024/25:3024 (S) yrkandena 79, 91 och 92, 2024/25:3167 (C) yrkande 10 och 2024/25:3217 (MP) yrkande 104.

Utbildningsformer

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om vissa utbildningsformer.
Jämför reservation 9 (S) och 10 (C).

Motionerna

Utbildningsformer

I kommittémotion 2024/25:3024 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkande 76 menar motionärerna att distansutbildningen bör fortsätta att utvecklas och att det ska vara möjligt för studenter att examineras i sina distansstudier i närheten av där de bor. I yrkande 77 vill motionärerna se en förbättrad tillgång till decentraliserad utbildning och lärcentrum för att säkra näringslivets och välfärdens kompetensförsörjning även på mindre orter. I motion 2024/25:2343 av Isak From m.fl. (S) yrkande 4 anser motionärerna att det finns ett behov av lärcentrum i hela landet.

I kommittémotion 2024/25:3024 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkande 80 anser motionärerna att såväl offentliga som privata verksamheter ska åläggas att ta emot studenter till verksamhetsförlagd utbildning (VFU) som ett sätt att öka antalet VFU-platser och därigenom underlätta för utbyggnaden av utbildningar inom välfärdsyrken. I yrkande 83 vill motionärerna se en försöksverksamhet med ändrade terminstider, som tidigare terminsstart och en hösttermin som slutar före jul, bl.a. för att ge bättre möjligheter till återhämtning. I yrkande 85 framför motionärerna att det behöver utvecklas och anordnas kurser och utbildningar som kan möta den efterfrågan från yrkesverksamma som omställningsstudiestödet skapar. I yrkande 86 lyfter motionärerna fram behovet av kurser motsvarande en eller två terminers heltidsstudier på avancerad nivå för att skapa nya vägar in i bristyrken eller för att tillföra spetskompetens. I yrkande 88 menar motionärerna att det behöver

skapas anpassade utbildningsvägar för personer som har en gymnasial utbildning inom vård och teknik och som efter några år i arbetslivet vill studera vidare på högskolan. Enligt motionärerna kan detta vara ett sätt att få fler sökande till utbildningar inom områdena.

I kommittémotion 2024/25:3167 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 11 lyfter motionärerna fram vikten av att kunna läsa fristående kurser, såväl på plats som på distans. Motionärerna pekar på att högre utbildning blir tillgänglig för fler genom distansutbildningar, i kombination med kommunala lärcentrum, och att utbildningsformer som skapar bättre förutsättningar för livslångt lärande därför bör gynnas.

I motion 2024/25:741 av Peder Björk och Peter Hedberg (båda S) önskar motionärerna stärka förutsättningarna för att bedriva utbildning i olika former på Mittuniversitetet, för att få både fler som börjar studera och fler som stannar kvar i regionen efter studier.

I motion 2024/25:1245 av Jonathan Svensson (S) anser motionären att fler lärosäten bör få uppdrag att arbeta med decentraliserade lärmiljöer och att det dessutom bör göras en översyn av förutsättningarna för finansieringen av dessa lärmiljöer.

I motion 2024/25:2074 av Kalle Olsson m.fl. (S) önskar motionärerna att tillgången till distansundervisning vid högre utbildning säkerställs, bl.a. för att distansstudier har en viktig roll i län med lägre övergångsfrekvens till högre studier.

I motion 2024/25:2452 av Lena Hallengren (S) yrkande 1 vill motionären att möjligheten att etablera högre utbildning på distans genom lärcentrum ska stimuleras. I yrkande 2 anser motionären att det ska underlättas för den enskilde att kunna delta i högre utbildning närmare sin hemort genom lärcentrum.

I motion 2024/25:1886 av Johan Hultberg (M) yrkande 1 menar motionären att ett sätt att erbjuda högre utbildning till fler är att etablera decentraliserade utbildningsmiljöer och att staten stöder sådana miljöer. I yrkande 2 önskar motionären också en utredning av hur lärmiljöer för decentraliserad högre utbildning kan bli en integrerad del av det statliga universitets- och högskole-systemet.

Bakgrund, gällande rätt och pågående arbete

Organisation

Av högskolelagen framgår att styrelsen för en högskola har inseende över högskolans alla angelägenheter och svarar för att dess uppgifter fullgörs. En högskola beslutar om sin interna organisation utöver styrelse och rektor, om inte något annat är föreskrivet. När högskolan beslutar om sin organisation gäller bl.a. att beslut ska fattas av personer med vetenskaplig eller konstnärlig kompetens, om besluten kräver en bedömning av uppläggning, genomförande av eller kvalitet i utbildningen eller organisation av eller kvalitet i forskningen (2 kap. 5–6 §§). I högskoleförordningen anges att styrelsen själv ska besluta

om bl.a. viktigare frågor om verksamhetens övergripande inriktning och högskolans organisation, i viktigare frågor om den interna resursfördelningen och uppföljningen av denna samt i övriga frågor som är av principiell vikt (2 kap. 2 §).

Regeringen kan i regleringsbrev för ett lärosäte ange att lärosätet ska bedriva viss utbildning på annan ort (decentraliserad utbildning).

Omfattning av utbildning

Enligt högskoleförordningen ska omfattningen av utbildningen anges i högskolepoäng där heltidsstudier under ett normalstudieår om 40 veckor omfattar 60 högskolepoäng (6 kap. 2 §). All utbildning på grundnivå och avancerad nivå ska bedrivas i form av kurser. Kurser får sammanföras till utbildningsprogram. För varje kurs ska det finnas en kursplan i vilken bl.a. ska framgå kursens nivå, antal högskolepoäng, mål, krav på särskild behörighet och formerna för bedömning av studenternas prestationer. För utbildningsprogram ska det finnas en utbildningsplan av vilken det bl.a. ska framgå vilka kurser programmet omfattar och krav på särskild behörighet (6 kap. 13 – 17 §§). Inom ramen för sina respektive takbelopp och examenstillstånd kan lärosätena relativt fritt besluta om dimensioneringen av olika utbildningar. Staten kan dock tillföra medel som öronmärks för en viss utbildning.

Distansutbildning

Höstterminen 2023 läste nära 98 000 studenter enbart på distans och ca 22 000 studenter kombinerade kurser på distans med lärosätenas campuskurser. Det sammanlagda antalet registrerade distansstudenter var 119 700 av de totalt 383 500 som var registrerade för studier någon gång under höstterminen 2023. Antalet registrerade distansstudenter har ökat jämfört med höstterminen 2022, då de var totalt 106 300. Under pandemin bedrevs stora delar av utbildningen i högskolan på distans. I statistiken redovisades dock antalet studenter på campus respektive distanskurser utifrån hur tanken var att utbildningen skulle bedrivas och inte efter hur undervisningen faktiskt hade bedrivits. Det betyder att den storskaliga övergången till distansundervisning inte syns i den ordinarie statistiken för pandemiåren. Det finns i dag olika sätt att definiera distansutbildning. UKÄ har tagit fram en ny definition som man planerar att införa höstterminen 2025 (UKÄ, årsrapport 2024, s. 24).

Regeringen anger i budgetpropositionen för 2025 att utbildning på campus även i fortsättningen bör vara kärnan i den akademiska traditionen. Vidare anges att distansutbildning kan vara viktigt för att t.ex. möjliggöra vidareutbildning och för möjligheten att kombinera arbete och familjeliv med studier (prop. 2024/25:1 utg.omr. 16).

Prestationsgrad

Prestationsgraden är ett mått som beräknas som antalet avklarade högskolepoäng omräknade till helårsprestationer dividerade med antalet

helårsstudenter. För samtliga helårsstudenter var prestationsgraden 82 procent läsåret 2021/22. Prestationsgraden skiljer sig mellan olika studieformer och ämnesområden. De lägsta prestationsgraderna uppvisar fristående kurser som studeras på distans, med ett genomsnitt på 51 procent för samtliga studenter, en lägre andel jämfört med året innan (prop. 2024/25:1 utg.omr. 16 s. 118).

Examination

I 6 kap. högskoleförordningen anges att all utbildning på grundnivå och avancerad nivå ska bedrivas i form av kurser och att kurser får sammanföras till utbildningsprogram. För varje kurs ska det finnas en kursplan i vilken ska anges kursens nivå, antal högskolepoäng, mål, krav på särskild behörighet, formerna för bedömning av studenternas prestationer och de övriga föreskrifter som behövs. Betyg ska sättas på en genomgången kurs om inte högskolan föreskriver något annat. Högskolan får föreskriva vilket betygssystem som ska användas. Ett betyg ska beslutas av en av högskolan särskilt utsedd lärare (examinator). Det finns även bestämmelser om antalet tillfällen som en elev får genomgå prov för att få godkänt resultat på en kurs eller del av kurs samt rätt att få en annan examinator utsedd (13–15, 18, 21–22 §§).

I UKÄ:s rapport Rättssäker examination (fjärde upplagan, 2020) anges att det inte finns några särskilda bestämmelser i högskoleförfattningarna för var examinationen ska äga rum utan att universitet och högskolor själva får bestämma den frågan. Det normala är att examinationen genomförs på högskoleorten eller där utbildningen annars genomförs. Studenter kan av olika skäl vilja delta i en examination på en annan ort än högskoleorten eller den ort som har anvisats studenterna av högskolan. Den tidigare myndigheten Högskoleverket uttalade i ett beslut att ett universitet eller en högskola enligt verkets mening normalt inte är skyldigt att ge studenterna möjlighet att delta i ett skriftligt prov på en annan ort än högskoleorten. Utifrån regeln om serviceskyldighet i den tidigare förvaltningslagen ansåg Högskoleverket att det ändå kunde finnas skäl att erbjuda en sådan möjlighet. UKÄ anger i rapporten att myndigheten delar verkets uppfattning. Flera lärosäten har enligt UKÄ beslutat om egna regler för examination på annan ort. Myndighetens bedömning är att det alltid är det examinerande lärosätet som avgör om en alternativ examinationsplats kan godtas eller inte. Lärosätet måste bl.a. säkerställa att fusk kan förhindras, att kvaliteten i examinationen kan upprätthållas, att studenternas rättssäkerhet kan tryggas och att examinationen kan anordnas till en rimlig merkostnad, enligt UKÄ. Vidare anges att det inte finns några särskilda nationella bestämmelser som reglerar utbildning på distans. Även studenter på distansutbildningar kan ibland behöva fullgöra prov eller andra obligatoriska moment som förutsätter fysisk närvaro på undervisningsorten (högskoleorten).

I debatten den 9 april 2024 med anledning av interpellation 2023/24:572 om tentamensservice i hela landet pekade den ansvariga ministern på att

erfarenheter från pandemin visar på t.ex. de svårigheter som finns att rätts-säkert och tillförlitligt genomföra examinationer på distans. Ministern framförde vidare att det är lärosätena som ansvarar för att besluta om hur examinationer ska genomföras och för att informera om formerna för examination i god tid före kursstart. Vidare angav ministern att det ofta är möjligt att skriva tentamen vid ett annat lärosäte eller vid ett kommunalt lärcentrum samt att vissa lärosäten även under vissa förutsättningar accepterar att tentamen skrivs hos andra aktörer.

Utbildningsutbud och livslångt lärande

UKÄ har i uppgift att bl.a. följa och redovisa arbetsmarknadens framtida kompetensbehov i relation till utbildningsutbudet samt följa och redovisa de examinerades etablering på arbetsmarknaden (förordningen [2012:810] med instruktion för Universitetskanslersämbetet).

I 1 kap. 5 § första stycket högskolelagen anges att högskolorna i sin verksamhet ska främja ett livslångt lärande. Enligt det gemensamma regleringsbrevet för 2025 för universitet och högskolor (beslut 2024-12-19) ska utbildningsutbudet vid universitet och högskolor svara mot studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens behov. Lärosätena ska i den årliga återrapporteringen till Utbildningsdepartementet redovisa vilka bedömningar, prioriteringar och behovsanalyser som ligger till grund för beslut om utbildningsutbudet. Redovisningen ska inkludera hur lärosätet möter det omgivande samhällets behov av utbildning. Lärosätena ska också särskilt redovisa hur de utvecklat utbildningsutbudet för att stärka tillgången till utbildning för livslångt lärande och omställning.

I budgetpropositionen för 2025 angav regeringen bl.a. att de kommande årens samhällsutveckling och omställning kommer att innebära att fler yrkesverksamma behöver kompetensutveckling och att det är viktigt att det finns ett relevant, kvalificerat och effektivt utbildningsutbud som kan erbjudas till personer i behov av omställning och fortbildning. Enligt regeringen kan lärosätenas ersättningssystem i vissa delar behöva anpassas för att ge lärosätena bättre förutsättningar att utveckla ett sådant flexibelt och kvalificerat utbildningsutbud. Därför ska förslag tas fram på en ersättningsmodell för hur lärosätenas utbildningsutbud kan utvecklas för att möta de nya behov som en föränderlig arbetsmarknad skapar (prop. 2024/25:1 utg.omr. 16 s. 134).

Lärcentrum

I förordningen (2017:1303) om statsbidrag för lärcentrum anges att med lärcentrum avses i förordningen en verksamhet som organiseras av en eller flera kommuner och där den studerande erbjuds stöd i sitt lärande från lärare och annan personal samt ges möjlighet att möta andra studerande. Lärcentrum kan vara tillgängliga för studier inom kommunal vuxenutbildning, yrkeshögskola, universitet och högskola eller andra utbildningsformer. Syftet med statsbidraget är att stimulera utveckling av lärcentrum i kommunerna (1 §).

Statsbidrag får lämnas till kommuner som i samverkan med andra kommuner gör insatser för etablering av nya eller utveckling av befintliga lärcentrum. Statsbidrag får även lämnas till kommuner som gör dessa insatser utan samverkan med andra om det finns särskilda skäl (3 §).

I förordningen anges att det är Skolverket som beslutar om och betalar ut statsbidraget. Skolverket ska vid sin fördelning av statsbidrag ta hänsyn till i vilken grad insatserna kan främja tillgång till och genomströmning i utbildningen, om ansökan avser lärcentrum i de kommuner där det inte finns ett lärcentrum, behovet av geografisk spridning av lärcentrum och om samråd har hållits med en regional utvecklingsansvarig aktör (4 och 5 §§).

I debatten den 14 november 2024 med anledning av interpellation 2024/25:109 om campusbaserad utbildning angav den ansvariga ministern att regeringen för 2024 avsatt 50 miljoner kronor till statsbidraget för lärcentrum, vilket är viktigt för en ökad tillgång till utbildning i hela landet. Vidare angavs att statsbidraget beräknades uppgå till denna nivå även permanent och att regeringen inte hade några förslag som syftar till att minska eller avskaffa statsbidraget.

Verksamhetsförlagd utbildning

I förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare anges att utbildningen bl.a. ska omfatta verksamhetsförlagd utbildning. Denna ska syfta till att ge praktiska färdigheter i yrkesutövningen och möjlighet att tillämpa teoretiska kunskaper genom deltagande i skol- och förskoleverksamhet under handledning. I den verksamhetsförlagda utbildningen ska högskolorna använda sig av s.k. övningsskolor och övningsförskolor, vilka omfattas av särskilda bestämmelser i förordningen. Av Kammarkollegiets regleringsbrev för 2025 för anslaget 2:64 (utg.omr. 16) framgår att medel tilldelas lärosäten som ersättning för verksamhet med övningsskolor och övningsförskolor inom lärar- och förskollärarytbildningar, i enlighet med den nämnda förordningen.

Från anslaget 2:64 fördelas även medel till lärosäten för en särskild satsning på att öka tillgången till verksamhetsförlagd utbildning (VFU) i vårdutbildningar, bl.a. sjuksköterskeutbildningar. Medlen ska användas för att utveckla VFU i hälso- och sjukvårdsutbildningar med särskilt fokus på sjuksköterskeutbildningen. Enligt regleringsbrevet kan medlen t.ex. användas till att initiera och utveckla samarbeten med vårdgivare, höja ersättningen till vårdgivare som erbjuder VFU-platser eller erbjuda fler personer handledarutbildning. Syftet är att öka tillgången till VFU i utbildningarna (Kammarkollegiets regleringsbrev för 2025).

Utredningen om samordnat arbete för fler platser för verksamhetsförlagd utbildning i sjuksköterskeutbildningen lämnade i januari 2024 betänkandet Utvecklat samarbete för verksamhetsförlagd utbildning – långsiktiga åtgärder för sjuksköterskeprogrammen (SOU 2024:9). Utredningen hade bl.a. i uppdrag att analysera den nuvarande ordningen för samarbete om

verksamhetsförlagd utbildning, att utreda hinder och föreslå åtgärder för fler platser som därigenom möjliggör fler utbildningsplatser på sjuksköterskeutbildningen. Betänkandet har remitterats. Ärendet bereds i Regeringskansliet (uppgift från Utbildningsdepartementet den 5 maj 2025).

Socialstyrelsen har i uppdrag att betala ut statsbidrag till regioner och kommuner för att öka antalet veckor för VFU på sjuksköterskeprogrammen. Syftet med uppdraget är att öka tillgången till fler hälso- och sjukvårdsverksamheter där studenter i sjuksköterskeutbildningen kan genomföra sin VFU, vilket möjliggör fler utbildningsplatser på universitet och högskolor (Socialdepartementet, pressmeddelande den 18 mars 2025). Socialstyrelsen ska redovisa uppdraget senast den 31 oktober 2025 till Regeringskansliet (S2025/00526, beslut 2025-03-13).

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill påminna om att lärosäten själva i stor utsträckning råder över vilket utbildningsutbud de erbjuder och hur de organiserar sin verksamhet, t.ex. utbudet av fristående kurser och distansutbildningar. I högskolelagen finns reglerat att lärosätena ska främja livslångt lärande, och lärosätena ska också återrapportera till regeringen hur utbildningsutbudet utvecklas. Utskottet konstaterar dessutom att regeringen särskilt har uppmärksammat behovet av ett utbildningsutbud som möter ett ökat behov av kompetensutveckling, med utgångspunkt i den aktuella samhällsutvecklingen och omställningen. Utifrån detta har regeringen aviserat förändringar i ersättningsystemet i syfte att ge bättre förutsättningar för lärosätena att möjliggöra ett utvecklat utbildningsutbud. Utskottet instämmer i vikten av att möjliggöra studier utifrån förändrade behov av bl.a. fortbildning men vill inte föregripa regeringens pågående arbete. Det finns inte heller skäl för utskottet att föreslå några åtgärder med anledning av yrkanden om olika varianter på utbildning, t.ex. utbildningars omfattning. I likhet med regeringen anser utskottet att utbildning på campus bör vara huvudlinjen för den högre utbildningen men att möjligheter till distansutbildning är viktigt för att bl.a. underlätta för vidareutbildning. Likaså är möjligheten till studier via lärcentrum betydelsefull och det är därför värdefullt med det särskilda statsbidraget till lärcentrum.

Tillgången till verksamhetsförlagd utbildning (VFU) är av stor vikt för utbyggnaden av ett flertal utbildningar. Det är därför positivt med de särskilda medel som är avsatta för ersättning för VFU-platser och ytterligare åtgärder för att öka tillgången på VFU-platser.

Utskottet finner inte med anledning av de frågor som berörs i övriga yrkanden skäl att föreslå några åtgärder.

Mot ovanstående bakgrund och med beaktande av gällande bestämmelser och pågående arbete avstyrker utskottet motionerna 2024/25:741 (S), 2024/25:1245 (S), 2024/25:1886 (M) yrkandena 1 och 2, 2024/25:2074 (S), 2024/25:2343 (S) yrkande 4, 2024/25:2452 (S) yrkandena 1 och 2,

2024/25:3024 (S) yrkandena 76, 77, 80, 83, 85, 86 och 88 samt 2024/25:3167 (C) yrkande 11.

Upplägg av och innehåll i utbildningar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om upplägg av och innehåll i vissa utbildningar.

Jämför reservation 11 (V), 12 (C), 13 (MP), 14 (S), 15 (V), 16 (SD), 17 (S) och 18 (V).

Motionerna

Läro- och lärarutbildningar

I partimotion 2024/25:1932 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 9 menar motionärerna att regeringen bör tillsätta en utredning i syfte att utforma en läro- och lärarutbildning som ger rätt kompetens för att undervisa vuxna och att det ska vara möjligt att inom en sådan läsa till sfi-lärare. Enligt motionärerna behövs det både en generell kompetenshöjning och fler lärare för att höja kvaliteten inom sfi.

I partimotion 2024/25:3161 av Muharrem Demirok m.fl. (C) yrkande 50 framför motionärerna att en stor andel av landets skolor har åldersblandade klasser men att det inte undervisas i denna undervisningsform på läro- och lärarutbildningarna. Enligt motionärerna behöver läro- och lärarstudenter få kännedom om och möjlighet att testa att undervisa i sådana klasser.

I partimotion 2024/25:3217 av Amanda Lind m.fl. (MP) yrkande 58 anser motionärerna att kunskap om flerspråkighet ska ingå i utbildningarna till förskollärare och barnskötare. Det finns starka vetenskapliga bevis för fördelar av flerspråkighet och det är därför av vikt att dessa perspektiv systematiskt tas hänsyn till i utbildningen, enligt motionärerna. I yrkande 64 vill motionärerna att modellen med arbetsintegrerad läro- och lärarutbildning, dvs. att studenter kombinerar studier med anställning som läro- och läraraspiranter, fortsätter att utvecklas och görs tillgänglig för fler huvudmän och studenter.

I kommittémotion 2024/25:468 av Daniel Riazat m.fl. (V) yrkande 3 menar motionärerna att regeringen bör utreda möjligheten att inrätta en vuxenläro- och lärarutbildning. En sådan utbildning skulle vara en bra möjlighet för dem som vill arbeta med att utbilda vuxna samtidigt som den skulle bidra till att höja kvaliteten på vuxenutbildningen, enligt motionärerna. I yrkande 4 anser motionärerna att regeringen också bör utreda inrättandet av en kompletterande pedagogisk utbildning till vuxenlärare.

I motion 2024/25:715 av Daniel Persson (SD) uppmärksammas behovet av en inriktning på specialläro- och lärarutbildningen inom konduktiv pedagogik, dvs. om rörelse och utveckling för människor med rörelsenedsättning.

Vårdutbildningar m.m.

I kommittémotion 2024/25:3022 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 14 önskar motionärerna att s.k. VULF-avtal införs för vissa hälso- och sjukvårdsutbildningar i högskolan. Motionärerna hänvisar till förslag från Nationella vårdkompetensrådet för en förbättrad personal- och kompetensförsörjning.

I kommittémotion 2024/25:1905 av Karin Rågsjö m.fl. (V) yrkande 17 framför motionärerna att kunskaperna om beroendelära behövs stärkas i flera vårdrelaterade utbildningar och att regeringen därför bör utreda möjligheten att införa beroendelära på grundutbildningarna bl.a. för socionomer, sjuksköterskor och läkare.

I motion 2024/25:1699 av Azra Muranovic m.fl. (S) yrkande 1 anser motionärerna att genusmedicin ska vara obligatoriskt vid utbildning av läkare och sjuksköterskor för att säkerställa att vårdpersonal har den kunskap som krävs för att bemöta kvinnors specifika hälsobehov.

I motion 2024/25:2011 av Jessica Rodén och Petter Löberg (båda S) yrkande 2 vill motionärerna att det införs obligatoriska studier av kvinno-relaterade sjukdomar i syfte att uppnå en jämställd vård för läkarprogrammet och sjuksköterskeprogrammet.

Socionomutbildningen

I kommittémotion 2024/25:1366 av Carina Ståhl Herrstedt m.fl. (SD) yrkande 3 uppmärksammar motionärerna behovet av bättre utbildning och specialisering för socionomer. Motionärerna förutsätter att regeringen genomför de åtgärder som behövs för att ge socialtjänstens framtida anställda de förutsättningar som behövs.

Vissa särskilda utbildningar och kunskapsområden

I kommittémotion 2024/25:3136 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkande 5 pekar motionärerna på vikten av att stärka kvinnors företagande och att underlätta övergången från utbildning till entreprenörskap bland kvinnor.

I kommittémotion 2024/25:1925 av Maj Karlsson m.fl. (V) yrkande 20 menar motionärerna att kunskapen om våld mot äldre bör öka. Motionärerna efterfrågar att kunskap om detta införs i grundutbildningar för yrkesverksamma som möter äldre.

I motion 2024/25:433 av Serkan Köse (S) önskar motionären en utredning av möjligheten till en nationell brandmannahögskola för att stärka utbildningen och rekryteringen inom brandförsvaret.

I motion 2024/25:1276 av Daniel Vencu Velasquez Castro (S) efterfrågar motionären en analys av behovet i professionsutbildningar av fördjupade kunskaper om hbtqi-rättigheter.

I motion 2024/25:2321 av Sanne Lennström m.fl. (S) vill motionärerna att det ska ses över om fler utbildningar ska innehålla utbildning om våld i nära relationer.

I motion 2024/25:593 av Josef Fransson (SD) framför motionären att det behövs fleråriga ingenjörsprogram som fokuserar på kärnkraftsindustrin och dess kompetensbehov.

I motion 2024/25:1540 av Marléne Lund Kopparklint m.fl. (M) efterfrågar motionärerna kunskapshöjande åtgärder om våld och sexuella övergrepp mot barn med funktionsnedsättningar, eventuellt som en obligatorisk del av utbildningar som riktar sig till yrken som inkluderar arbete med barn.

Bakgrund, gällande rätt och pågående arbete

Kompetensbehov och utbildningsutbud

UKÄ har i uppgift bl.a. att följa och redovisa arbetsmarknadens framtida kompetensbehov i relation till utbildningsutbudet samt följa och redovisa de examinerades etablering på arbetsmarknaden (förordningen [2012:810] med instruktion för Universitetskanslersämbetet).

Av det gemensamma regleringsbrevet för 2025 för universitet och högskolor framgår att utbildningsutbudet vid universitet och högskolor ska svara mot studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens behov. Universitet och högskolor ska i den årliga åiterrapporteringen till Utbildningsdepartementet redovisa vilka bedömningar, prioriteringar och behovsanalyser som ligger till grund för beslut om utbildningsutbudet. Redovisningen ska inkludera hur lärosätet möter det omgivande samhällets behov av utbildning. Lärosätena ska särskilt redovisa hur de utvecklat utbildningsutbudet för att stärka tillgången till utbildning för livslångt lärande och omställning.

Inom ramen för sina respektive takbelopp och examenstillstånd kan lärosätena relativt fritt besluta om dimensioneringen av olika utbildningar. Staten kan dock påverka inriktningen genom att tillföra medel som öronmärks för en viss utbildning. I samband med pandemin genomfördes t.ex. flera permanenta och tillfälliga utbyggnader av utbildningen vid lärosätena. Även olika utbildningar som bedöms som samhällsviktiga har byggts ut (UKÄ, årsrapport 2024, s. 119).

I budgetpropositionen för 2024 föreslog regeringen t.ex. särskilda satsningar på bl.a. civilingenjörsutbildningar, behörighetsgivande utbildning och högskoleintroducerande utbildning, utbildning på avancerad nivå samt korta kurser för yrkesverksamma. Regeringen ansåg även att Sverige behöver fler som studerar inom de utbildningsområden som samlas under begreppet STEM (science, technology, engineering and mathematics, dvs. naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik). Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag (prop. 2023/24:1 utg.omr. 16, bet. 2023/24:UbU1, rskr. 2023/24:103). Regeringen har därefter tagit fram en STEM-strategi, med åtgärder för att stärka kompetensförsörjningen och som omfattar hela utbildningssystemet (Utbildningsdepartementet, informationsmaterial, 24 februari 2025). Vidare har en särskild kommitté tillsatts med uppgift att stärka förutsättningarna för fler sökande och utbildade inom STEM-området (dir. 2025:11).

I regleringsbrevet kan regeringen ge ett lärosäte särskilda mål om antalet utfärdade examina för utbildningar inom ett område, t.ex. vissa lärar- och förskollärarytbildningar och hälso- och sjukvårdsutbildningar. Regeringen kan även i regleringsbrevet ange att ett lärosäte t.ex. ska bedriva viss utbildning på annan ort (decentraliserad utbildning).

Utbildningsmål och examina

I 1 kap. högskolelagen finns övergripande bestämmelser om vad som gäller för den högre utbildningen. I 6 kap. högskoleförordningen finns närmare bestämmelser om utbildningen. Där framgår bl.a. att omfattningen av utbildningen ska anges i högskolepoäng där heltidsstudier under ett normalstudieår om 40 veckor motsvarar 60 högskolepoäng. Vidare framgår att all utbildning på grundnivå och avancerad nivå ska bedrivas i form av kurser och att kurser får sammanföras till utbildningsprogram. För varje kurs ska det finnas en kursplan vari det bl.a. ska framgå nivå på kursen, antal högskolepoäng, mål och formerna för bedömning av studenternas prestationer. För utbildningsprogram gäller att det ska finnas en utbildningsplan i vilken det bl.a. ska framgå vilka kurser programmet omfattar (2 och 13–17 §§).

Av högskoleförordningens bilaga 2, examensordningen, framgår det vilka examina som får avläggas, på vilken nivå samt vilka krav som ska uppfyllas för en viss examen. Examensbeskrivningar finns för generella examina, konstnärliga examina och yrkesexamina. För varje examen anges ett övergripande mål och kravet på omfattning i högskolepoäng. Vissa mer specifika krav redovisas under rubrikerna Kunskap och förståelse, Färdighet och förmåga, Värderingsförmåga och förhållningssätt. Det finns vidare krav på ett självständigt arbete (examensarbete) med en viss omfattning. Därutöver kan varje högskola själv ange ytterligare preciserade krav för den aktuella examen, inom ramen för kraven i examensbeskrivningen.

För enskilda högskolor gäller bestämmelser enligt lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina, vilka anger under vilka omständigheter ett tillstånd kan lämnas.

Speciellt om några utbildningar och områden

Utredningen om att utveckla lärar- och förskollärarytbildningarna lämnade i november 2024 betänkandet Ämneskunskaper och lärarskicklighet – en reformerad lärarutbildning (SOU 2024:81). Utredningen föreslår bl.a. ändringar i högskoleförordningens bilaga 2 (examensordningen) i examensbeskrivningarna för förskolläraryt- och lärarexamina med förslag om såväl förändringar av nuvarande mål, borttagande av mål samt nya mål. I betänkandet lämnas vidare ett antal förslag om hur kvaliteten i utbildningarna kan förbättras utan att omfattningen av utbildningarna ökar. Betänkandet har remitterats och beredning pågår i Regeringskansliet.

UKÄ har på uppdrag av regeringen genomfört en uppföljning av en arbetsintegrerad lärarutbildning, dvs. där studenten varvar sina studier vid

lärarutbildningen med att parallellt arbeta i skolan. Satsningen har pågått sedan 2020 och studenterna har ännu inte tagit sin examen. UKÄ anger att även om det är ett litet antal studenter som omfattas av satsningen visar uppföljningen att utbildningsformen kan vara betydelsefull av flera skäl (UKÄ, Uppföljning av den pågående satsningen på arbetsintegrerad lärarutbildning, rapport 2025:6).

Utredningen om en översyn av socionomexamen presenterade i februari 2025 betänkandet En socionomutbildning i tiden (SOU 2025:27). I betänkandet anges att utredningen föreslår en bred reformering av socionomprogrammet. Betänkandet har remitterats och remissvar ska lämnas senast den 12 juni 2025.

Från och med hösten 2021 omfattar det svenska läkarprogrammet 360 högskolepoäng, motsvarande sex års heltidsstudier. Programmet leder fram till läkarexamen och är legitimationsgrundande. Målen för utbildningen regleras i examensordningen i högskoleförordningen. Olika universitet kan ha olika upplägg för utbildningen liksom möjlighet att välja särskilda inriktningar.

Utredningen om behörighet och yrkesreglering inom hälso- och sjukvård och tandvård (S 2023:10) har i uppdrag att bl.a. se över frågor om vidareutbildning och fortbildning för vissa professioner inom hälso- och sjukvården. Utredningen ska redovisas senast den 30 maj 2025 (dir. 2023:148, 2024:55).

Socialstyrelsen och Nationella vårdkompetensrådet har haft i uppdrag att ta fram en nationell plan för hälso- och sjukvårdens kompetensförsörjning, inklusive att inhämta synpunkter på lämnat förslag. I den slutredovisning som lämnades i februari 2025 föreslås som insats bl.a. att regeringen bör säkerställa att VULF-avtal införs för vissa hälso- och sjukvårdsutbildningar i högskolan (Nationella vårdkompetensrådet, Förslag till en nationell plan för hälso- och sjukvårdens kompetensförsörjning, rapport 2025:1).

UKÄ har haft i uppdrag att genomföra en uppföljande kartläggning av hur frågor om mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer inkluderas i utbildningar som leder till vissa examina, t.ex. sjuksköterskeexamen och socionomexamen. Kartläggningen visade att det i tre fjärdedelar av de studerade utbildningarna ingick undervisning om de nämnda områdena (UKÄ, Hur mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer beaktas i högre utbildning, rapport 2022:19).

Det finns ett flertal kortare och längre utbildningar på såväl grundnivå som avancerad nivå som är inriktade på frågor om entreprenörskap, både generellt och inom vissa ämnesområden (studera.nu).

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill påminna om den gällande regleringen med examensbeskrivningar för olika examina och att lärosätena ansvarar för att genomföra och utveckla de utbildningar som de anordnar. I högskoleförordningen finns bestämmelser om olika typer av examina och vilka krav som ska uppfyllas för

en viss examen. Av högskolelagen framgår bl.a. att det för varje kurs ska finnas en kursplan där t.ex. antalet högskolepoäng och målen för kursen ska anges. Lärosätena bestämmer själva hur utbildningen ska läggas upp och utformas så att de studerande ska kunna uppfylla angivna krav.

Flera utbildningar har nyligen varit föremål för större översyner, såsom lärarutbildningen och socionomutbildningen där nu beredning respektive remittering av utredningsförslagen pågår. Det pågår en utredning om frågor om vidare- och fortbildning för vissa professioner inom hälso- och sjukvården. Vidare har UKÄ nyligen lämnat en redovisning av ett regeringsuppdrag om den arbetsintegrerade lärarutbildningen. Likaså har frågan om s.k. VULF-avtal behandlats inom ramen för Nationella vårdkompetensrådets förslag till plan för hälso- och sjukvårdens kompetensförsörjning. Utskottet vill inte föregripa pågående och kommande beredningar.

Utskottet finner inte heller skäl att föreslå några åtgärder med anledning av de frågor som berörs i övriga yrkanden.

Mot ovanstående bakgrund och med beaktande av gällande bestämmelser och pågående arbete avstyrker utskottet motionerna 2024/25:433 (S), 2024/25:468 (V) yrkandena 3 och 4, 2024/25:593 (SD), 2024/25:715 (SD), 2024/25:1276 (S), 2024/25:1366 (SD) yrkande 3, 2024/25:1540 (M), 2024/25:1699 (S) yrkande 1, 2024/25:1905 (V) yrkande 17, 2024/25:1925 (V) yrkande 20, 2024/25:1932 (V) yrkande 9, 2024/25:2011 (S) yrkande 2, 2024/25:2321 (S), 2024/25:3022 (S) yrkande 14, 2024/25:3136 (S) yrkande 5, 2024/25:3161 (C) yrkande 50 samt 2024/25:3217 (MP) yrkandena 58 och 64.

Rekrytering och behörighet m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. rekrytering och behörighet till högre studier.

Jämför reservation 19 (S) och 20 (V).

Motionerna

Rekrytering och behörighet

I kommittémotion 2024/25:3024 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkande 87 anser motionärerna att snedrekryteringen till högre utbildning utifrån klass, kön och geografi ska brytas och att mer måste göras för att bredda rekryteringen. I yrkande 89 menar motionärerna att det ska övervägas om arbetslivserfarenhet återigen ska ses som meriterande vid ansökan till högskolan. I yrkande 90 anser motionärerna att försöksverksamheten med ett nationellt prov som möter grundläggande behörighet till högskolestudier ska förlängas.

I kommittémotion 2024/25:856 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 1 framför motionärerna att det bör vara lättare för fler att validera sina

kunskaper och få behörighet till högre utbildning. Därför bör försöksverksamheten om behörighetsprov nu gå över till ett faktiskt införande av ett sådant prov i linje med det som Universitets- och högskolerådet (UHR) har föreslagit. I yrkande 2 önskar motionärerna att det tillsätts en utredning som ser över behörighetsregler och betygssurval i relation till betygsinflation. Detta behövs enligt motionärerna för att upprätthålla förtroendet för rättssäkra antagningar.

Antagning

I kommittémotion 2024/25:3024 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkande 6 vill motionärerna att det ska bli möjligt även för offentliga lärosäten att kräva ett visst resultat på högskoleprovet för att en sökande ska kunna bli antagen på betyg till de mest populära utbildningarna.

Bakgrund, gällande rätt och pågående arbete

Rekrytering

I 1 kap. högskolelagen anges att universitet och högskolor i sin verksamhet aktivt ska främja och bredda rekryteringen till högskolan (5 § fjärde stycket).

UKÄ gjorde under 2019–2022, i samarbete med UHR, en utvärdering av hur universitet och högskolor arbetar med breddad rekrytering. En uppföljning av resultaten från utvärderingen avslutades i november 2024. Bedömargruppen konstaterade då i sitt yttrande att lärosätena i de flesta fall helt eller delvis tagit till vara rekommendationerna och att de åtgärder som genomförts i hög grad och på ett rimligt sätt relaterar till rekommendationerna (UKÄ, årsredovisning 2024).

UHR har i uppgift att stimulera intresset för högskoleutbildning och främja breddad rekrytering till högskolan (förordning [2012:811] med instruktion för Universitets- och högskolerådet). Under 2024 tog myndigheten bl.a. fram vägledningsmaterial till lärosätena om hur de kan arbeta med breddad rekrytering och breddat deltagande och under 2025 anordnar myndigheten workshoppar m.m. riktade till lärosäten om detta.

Myndigheterna UHR, UKÄ, SCB och CSN gjorde 2023 en uppföljning av en tidigare undersökning av gymnasieungdomars syn på högskolestudier. I rapporten anges att av de ungdomar som planerade för högskolestudier var det ca 65 procent som tre år senare hade påbörjat sådana studier, framför allt ungdomar som läst ett studieförberedande program. Enligt rapporten var övergången till högskolan snabbare bland dem som angett att de ville studera för att det var roligt eller för att de hellre studerar än arbetar. De ungdomar som kunde tänka sig ta studielån började också oftare studera (UHR, UKÄ, SCB, CSN, Vägen till högskolestudier – ungdomars perspektiv och val, september 2024).

Grundläggande behörighet

I 7 kap. 5 § högskoleförordningen anges att grundläggande behörighet till utbildning som börjar på grundnivå och som vänder sig till nybörjare har den som har

- kunskaper inom det svenska och det engelska språket
- ett vetenskapligt förhållningssätt
- förmåga att kunna belysa frågor ur flera perspektiv
- problemlösningsförmåga
- förmåga att kunna dra slutsatser och argumentera för dessa
- övrig kompetens som är nödvändig för att kunna tillgodogöra sig sådan utbildning.

UHR får meddela närmare föreskrifter om samtliga nämnda kompetenser.

En sökande ska anses ha sådana nödvändiga kompetenser bl.a. om denne har avlagt en högskoleförberedande examen i gymnasieskolan eller har godkänt resultat på ett sådant behörighetsprov som anges i förordningen (2018:1510) om försöksverksamhet med behörighetsprov för tillträde till högskoleutbildning (5 a §). En sökande kan även visa att denne har ovanstående nödvändiga kompetenser genom svensk eller utländsk utbildning, praktisk erfarenhet eller på grund av någon annan omständighet (5 b §).

Försöksverksamhet med behörighetsprov

Under 2022–2023 genomfördes en försöksverksamhet med behörighetsprov för tillträde till högskoleutbildning för den som inte hade grundläggande behörighet (förordningen [2018:1510] om försöksverksamhet med behörighetsprov för tillträde till högskoleutbildning). UHR tog fram och genomförde provet samt följde upp försöksverksamheten. Sammanfattningsvis bedömde UHR att ett behörighetsprov kan bli en samhällseffektiv åtgärd om det införs permanent. UHR ansåg vidare bl.a. att provet bör digitaliseras om det införs permanent, ha platsbegränsning och vara avgiftsbelagt (UHR, Rapport av regeringsuppdraget om uppföljning av försöksverksamhet med behörighetsprov, 2024-05-22).

Särskild behörighet

I 7 kap. 8–11 §§ högskoleförordningen regleras på motsvarande sätt de krav på särskild behörighet som kan finnas för utbildningar. De krav som ställs ska vara helt nödvändiga för att studenten ska kunna tillgodogöra sig utbildningen och kan t.ex. avse krav på kunskaper i ett särskilt ämne. Det finns i viss utsträckning möjlighet för lärosätena att själva bestämma vilka krav som ska ställas.

Urval

Av 7 kap. högskoleförordningen framgår att det vid urval ska tas hänsyn till de sökandes meriter. Urvalsgrunder är betyg, resultat från högskoleprovet och

av högskolan bestämd urvalsgrund (12 §). Det senare ska bestå av sakliga omständigheter som är av betydelse för utbildningen (23 §). Av samma kapitel framgår vidare hur urval ska göras vid likvärdiga meriter inom urvalsgrunderna (12 a §). Vid urval till en utbildning ska platserna fördelas med minst en tredjedel på grundval av betyg, minst en tredjedel på grundval av resultat från högskoleprovet och högst en tredjedel på grundval av de av högskolan bestämda urvalsgrunderna. Särskilda regler för platsfördelning kan gälla bl.a. vid antagning till en utbildning som leder till en konstnärlig examen (13–16 §§).

Utredningen om likvärdiga betyg och meritvärden

Utredningen presenterade i februari 2025 betänkandet Ett likvärdigt betygssystem (SOU 2025:18). I betänkandet lämnas förslag om förändringar i betygssystemet och systemet för meritvärdering. Enligt utredningen syftar förslagen till att betyg och meritvärden från bl.a. gymnasial nivå ska bli mer likvärdiga och på ett rättvisande sätt spegla elevers ämneskunskaper och därmed fungera som ett rättssäkert instrument för urval till nästa utbildningsnivå. Förslag lämnas också t.ex. om ändrade behörighetsregler och ändrade regler vid platsfördelning vid urval för tillträde till högre utbildning.

Betänkandet har remitterats med sista dag för remissvar den 19 juni 2025.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill understryka att universitet och högskolor enligt högskolelagen aktivt ska främja och bredda rekryteringen till högskolan. Utskottet har noterat att UKÄ har utvärderat hur lärosätena arbetar med breddad rekrytering och att en uppföljning nu har gjorts av hur dessa har tagit till vara utvärderingens rekommendationer. Enligt UKÄ har lärosätena i stor utsträckning nu utvecklat sitt arbete med breddad rekrytering. Det bör också noteras att UHR, som har en särskild uppgift att främja breddad rekrytering, aktivt arbetar med stöd och vägledning till lärosätena på detta område.

När det gäller försöksverksamheten med ett behörighetsprov kan utskottet konstatera att den har avslutats och att UHR har lämnat en särskild uppföljningsrapport till regeringen med slutsatser om en eventuell permanentning av ett behörighetsprov. Vidare vill utskottet påminna om att en särskild utredning om likvärdiga betyg och meritvärden har lämnat förslag om bl.a. ändrade behörighetsregler och ändrade regler vid urval. Betänkandets förslag remissbehandlas för närvarande och utskottet vill inte föregå den kommande beredningen av dessa frågor.

Utskottet finner inte heller skäl att föreslå några åtgärder med anledning av de frågor som berörs i övriga yrkanden.

Mot ovanstående bakgrund och med beaktande av gällande bestämmelser och pågående arbete avstyrker utskottet motionerna 2024/25:856 (V) yrkandena 1 och 2 samt 2024/25:3024 (S) yrkandena 6, 87, 89 och 90.

Studentfrågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. studenthälsan, tillgänglighet och studentinflytande.

Jämför reservation 21 (S), 22 (C), 23 (MP), 24 (S), 25 (V), 26 (C), 27 (S) och 28 (V).

Motionerna

Studenthälsan

I partimotion 2024/25:3217 av Amanda Lind m.fl. (MP) yrkande 97 menar motionärerna att studenter helt i onödan slussas mellan studenthälsan vid lärosätena och primärvården. Studenthälsan bör även inkludera icke studie-relaterade problem, enligt motionärerna. I yrkande 98 framför motionärerna att studenthälsan bör kunna arbeta med suicidprevention och även få rätt att remittera vidare studenter vid stora behov.

I kommittémotion 2024/25:3024 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkande 81 framför motionärerna att studenthälsan behöver fortsätta att utvecklas och att lärosätena bör samverka med studentkåren för att förebygga psykisk ohälsa bland studenterna.

I kommittémotion 2024/25:3167 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 23 önskar motionärerna att arbetet för att stärka studenters hälsa och välmående intensifieras på lärosätena. Enligt motionärerna bör studenthälsan få mer resurser och bättre verktyg för att de ska kunna möta och hjälpa studenter som mår dåligt samt arbeta förebyggande på campus.

Tillgänglighet m.m.

I kommittémotion 2024/25:3024 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkande 82 anser motionärerna att frågan om rätt att få anpassad kurslitteratur för studenter med funktionsnedsättning måste ses över. Enligt motionärerna är det dessutom viktigt att sådan kurslitteratur tillhandahålls från start så att dessa studenter ska ha likvärdig möjlighet att fullgöra kurserna.

I kommittémotion 2024/25:856 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 18 menar motionärerna att regeringen bör följa upp, och vid behov åtgärda, lärosätenas efterlevnad av diskrimineringslagens krav på aktiva åtgärder. Motionärerna anger att uppgifter från Diskrimineringsombudsmannen (DO) visar att lärosätena framför allt brister i lagens krav på att undersöka risker för diskriminering.

I kommittémotion 2024/25:3167 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 30 lyfter motionärerna fram behovet av funktionsanpassade och ändamålsenliga lokaler inom den högre utbildningen för att göra den högre utbildningen mer tillgänglig.

Studentinflytande

I kommittémotion 2024/25:3024 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkande 84 uppmärksammar motionärerna frågan om politiska studentförbunds tillträde till lärosäten. Enligt motionärerna bör den aktuella bestämmelsen i högskoleförordningen (1 kap. 13 §) ses över så att en godtycklig tolkning inte stänger ute demokratiskt uppbyggda föreningar. Samma fråga tas upp i motion 2024/25:938 av Niklas Karlsson och Adrian Magnusson (båda S) samt motion 2024/25:2511 av Jytte Guteland m.fl. (S).

I kommittémotion 2024/25:856 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 11 anser motionärerna att samma möjligheter och rätt till studentinflytande ska gälla på alla lärosäten med utbildningar finansierade av staten. Enligt motionärerna bör därför regeringen tillsätta en utredning om hur studenters rätt till inflytande hos enskilda utbildningsanordnare kan utökas till samma nivå som för studenter på statliga lärosäten.

Bakgrund, gällande rätt och pågående arbete

Studenthälsan

Enligt högskoleförordningen ska högskolorna ansvara för att studenterna har tillgång till hälsovård, särskilt förebyggande hälsovård som har till ändamål att främja studenternas fysiska och psykiska hälsa. Högskolorna ska även ansvara för andra uppgifter av studiesocial karaktär som stöder studenterna i deras studiesituation eller underlättar övergången till arbetslivet och för att studenterna i övrigt har en god studiemiljö (1 kap. 11 §).

Linköpings universitet, Stockholms universitet och UHR har på uppdrag av regeringen tagit fram en nationell, gemensam webbplats om studenthälsa, studenthälsa.se som lanserades i januari 2024. Webbplatsen är tänkt att fungera som ett komplement till och en avlastning för studenthälsorna på lärosätena runt om i landet, bl.a. genom att ge råd och tips om hjälp till självhjälp för studenter för att de ska kunna nå ett mer hållbart studentliv. Via webbplatsen kan även medarbetare nå en inloggad yta för att kunna dela erfarenheter, material och diskutera studenthälsa. Det finns även möjlighet till kompetensutveckling och utbyte mellan lärosätena.

Frågan om villkor för studerande vid sjukdom har t.ex. behandlats av Utredningen om tryggare och effektivare studier i delbetänkandet Ökad trygghet för studerande som blir sjuka (SOU 2018:9). Utredningen föreslog bl.a. ett förtydligande av utbildningsanordnares ansvar för studieinriktad rehabilitering. Utredningen bereds i Regeringskansliet (uppgift från Utbildningsdepartementet, april 2025).

Tillgänglighet m.m.

Diskriminering

Diskrimineringslagen (2008:567) har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön,

könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder (1 kap. 1 §). Med diskriminering avses bl.a. direkt diskriminering, indirekt diskriminering, bristande tillgänglighet och trakasserier (4 §).

Vidare anges i lagen att en arbetsgivare t.ex. inte får diskriminera den som är arbetstagare hos arbetsgivaren eller gör en förfrågan om eller söker arbete hos arbetsgivaren (2 kap. 1 §). Utbildningsanordnare får t.ex. inte diskriminera en student eller studerande som deltar i eller söker till verksamheten (5 §). Genom s.k. aktiva åtgärder ska man arbeta med ett förebyggande och främjande arbete inom en verksamhet för att motverka diskriminering och verka för lika rättigheter och möjligheter. I arbetet ingår t.ex. att vidta de förebyggande och främjande åtgärder som skäligen kan krävas (3 kap. 1–3 §§). Arbetet med aktiva åtgärder hos en utbildningsanordnare ska bl.a. omfatta antagnings- och rekryteringsförfarande, undervisningsformer och studiemiljön (3 kap. 17 §).

Diskrimineringsombudsmannen (DO) har i uppdrag att följa och analysera utvecklingen inom det område som regleras av bl.a. diskrimineringslagen (förordningen [2008:1401] med instruktion för Diskrimineringsombudsmannen). I lagen (2008:568) om Diskrimineringsombudsmannen anges bl.a. att DO ska verka för att diskriminering som har samband med t.ex. funktionsnedsättning inte förekommer på några områden av samhällslivet. Myndigheten har också i uppgift att inom sitt verksamhetsområde informera och utbilda myndigheter och andra aktörer. Myndigheten har t.ex. tagit fram en e-guide om studenters rätt i högskolan som vänder sig till både studenter och personal (do.se). Enligt diskrimineringslagen ska DO också utöva tillsyn över att lagen följs (4 kap. 1 §).

UHR har i uppgift att inom högskolan motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter (15 § förordningen [2012:811] med instruktion för Universitets- och högskolerådet).

Funktionsnedsättning

Vid alla universitet och högskolor finns det särskilda kontaktpersoner och samordnare för studenter som har en funktionsnedsättning som kan påverka studierna. Deras arbete syftar till att samordna studentens behov, lärarnas arbetssätt och det pedagogiska stöd som finns, utifrån målet att hitta en lösning som gör det möjligt att genomföra studierna. Personer med funktionsnedsättning kan få pedagogiskt stöd för att kunna studera. Sådant stöd kan t.ex. ges genom anpassad litteratur som talbok, e-textbok eller punktskrift, anteckningsstöd, mentor eller extra handledning, teckenspråkstolkning eller skrivtolkning. För att få särskilt pedagogiskt stöd behöver studenten ett intyg eller en utredning som visar att denne har en funktionsnedsättning som kan påverka studierna. När det gäller anpassningar vid examinationer kan samordnaren ofta bara rekommendera olika former av stöd och anpassning. Det är den kursansvariga och examinerande läraren som slutligen avgör om

pedagogiskt stöd är möjligt med hänsyn till utbildningens mål och innehåll (studera.nu).

Stockholms universitet har ett s.k. särskilt åtagande att ta emot ansökningar från lärosäten om bidrag för särskilt pedagogiskt stöd, inklusive teckenspråkstolkning, för studenter som upplever funktionshinder i studiesituationen för de kostnader som överstiger 0,3 procent av det aktuella lärosätets anslag för utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Universitetet ska fördela de nationella medel som anvisas för detta ändamål (regleringsbrev för 2025 för Stockholms universitet, beslut 2024-12-19).

Av Stockholms universitets årsredovisning för 2024 framgår det att ca 36 000 studenter med funktionshinder i studiesituationen fick tillgång till stödresurser under 2024. Därav var det ca 14 100 studenter med dyslexi eller specifika läs- och skrivsvårigheter. Antalet studenter med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) som fick stöd uppgick till ca 14 600. I redovisningen framhålls att det bör noteras att det endast är studenternas primära funktionsnedsättning som anges i statistiken och att detta sannolikt innebär att området NPF ökar på bekostnad av andra områden. Av redovisningen framgår vidare att flera lärosäten har tagit fram olika särskilda stöd, t.ex. tekniska lösningar för anteckningsstöd.

UKÄ har nyligen kartlagt det riktade pedagogiska stödet till studenter med funktionsnedsättning. Kartläggningen visar bl.a. att det finns stora skillnader mellan och inom lärosätena i arbetet med det riktade pedagogiska stödet. Det handlar om skillnader i handläggningen och samordnarnas arbetssätt, om att stödet är olika generöst utformat och om olika synsätt och praxis vad gäller det riktade pedagogiska stödets syfte. UKÄ anger vidare att det finns stora skillnader mellan lärosätena i kostnader för verksamheten med riktat pedagogiskt stöd, bl.a. beroende på stor variation i kostnader för utbildningstolkning. UKÄ pekar även på att det är ovanligt med uppföljning på lärosätena av olika stödinsatser, vilket leder till begränsad kunskap om i vad mån insatserna hjälper studenterna att klara sina studier (UKÄ, Stöd till studenter med funktionsnedsättning, rapport 2025:5).

Studentinflytande

Av 1 kap. högskolelagen framgår att verksamheten i högskolan ska avpassas så att en hög kvalitet nås i utbildningen och forskningen, och de tillgängliga resurserna ska utnyttjas effektivt för att hålla en hög kvalitet i verksamheten. Kvalitetsarbetet är en gemensam angelägenhet för högskolornas personal och studenterna. Studenterna ska också ha rätt att utöva inflytande över utbildningen vid högskolorna, och högskolorna ska verka för att studenterna tar en aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen (4 och 4 a §§).

Av lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina framgår i 1 § att en enskild utbildningsanordnare endast efter tillstånd får utfärda examina. Tillstånd får endast lämnas om utbildningen uppfyller de krav som uppställs i 2 § samma lag. I denna paragraf anges bl.a. att sådan utbildning ska vila på

vetenskaplig eller konstnärlig grund och på beprövad erfarenhet samt bedrivs så att den i övrigt uppfyller de krav som uppställs på utbildning i 1 kap. högskolelagen.

I högskoleförordningens 1 kap. fastställs att högskolan ska ge de studenter som deltar i eller har avslutat en kurs en möjlighet att framföra sina erfarenheter av och synpunkter på kursen genom en kursvärdering som anordnas av högskolan. Högskolan ska sedan sammanställa kursvärderingarna samt informera om resultaten, som ska hållas tillgängliga för studenterna, och eventuella beslut om åtgärder som föranleds av kursvärderingarna (14 §).

Enligt 4 kap. 8 § högskolelagen ska en högskola på ansökan besluta att en sammanslutning av studenter vid högskolan får ställning som studentkår för en viss tid om sammanslutningen uppfyller de krav som ställs i 4 kap. 9–14 §§ i lagen. Dessa krav anger bl.a. att en studentkår t.ex. ska ha som huvudsakligt syfte att bevaka och medverka i utvecklingen av utbildningen och förutsättningarna för studier vid högskolan, vara demokratiskt uppbyggd och kunna representera studenterna inom kårens verksamhetsområde (9 och 11 §§).

Lärosäten som inte är statliga kan i högre grad själva välja hur de organiserar studentinflytandet (uka.se).

Studentföreningar

Av 1 kap. högskoleförordningen framgår att en högskola är skyldig att låta en demokratiskt uppbyggd förening för studenter vid högskolan använda undervisningslokalerna vid en sammankomst som föreningen anordnar för sina medlemmar, om sammankomsten hålls för upplysning, meningsyttring eller något annat liknande syfte eller för framförande av ett konstnärligt verk. Den som föreningen har bjudit in för att medverka vid sammankomsten får inte vägras tillträde till möteslokalerna. Ovanstående gäller dock inte om det kan antas att det vid sammankomsten kommer att uppstå någon allvarlig ordningsstörning eller inträffa någonting som strider mot lagen. Det gäller inte heller om föreningens användning av lokalerna är oförenlig med högskoleverksamhetens behöriga gång eller med högskolans förpliktelser mot tredje man (13 §).

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill påminna om att lärosätena har i uppgift att se till att studenterna har tillgång till hälsovård, särskilt förebyggande sådan, samt i övrigt stödja studenterna i olika studiesociala frågor. Den webbplats som nu tagits fram om studenthälsa möjliggör ytterligare tillgång till råd om hälsa för studenterna och möjlighet till kompetensutveckling m.m. för medarbetare inom studenthälsovården. När det gäller frågor om villkor för studerande vid sjukdom kan utskottet konstatera att beredning pågår av denna fråga i Regeringskansliet.

Utskottet vill understryka vikten av att diskrimineringslagens bestämmelser följs och kan konstatera att Diskrimineringsombudsmannen (DO) har i uppgift såväl att ge stöd som att bevaka att lagen följs. Likaså har UHR en viktig roll

i att särskilt motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter inom högskolan.

Enligt utskottet är det värdefullt med de särskilda medel som är avsatta för bidrag till lärosätena för särskilt pedagogiskt stöd till studenter med funktionsnedsättning. Utskottet har noterat att UKÄ har följt upp detta stöd och att myndigheten har sett att det bl.a. finns skillnader i arbetet med detta stöd.

I fråga om bestämmelser om studentinflytande och rättigheter för studentföreningar anser utskottet att den gällande regleringen är väl avvägd.

Utskottet finner inte skäl att föreslå några åtgärder med anledning av de frågor som berörs i övriga yrkanden.

Mot ovanstående bakgrund och med beaktande av gällande bestämmelser och pågående arbete avstyrker utskottet motionerna 2024/25:856 (V) yrkandena 11 och 18, 2024/25:938 (S), 2024/25:2511 (S), 2024/25:3024 (S) yrkandena 81, 82 och 84, 2024/25:3167 (C) yrkande 23 och 30 samt 2024/25:3217 (MP) yrkandena 97 och 98.

Motioner som bereds förenklat

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som beretts i förenklad form.

Utskottets ställningstagande

De motionsyrkanden som finns upptagna i bilaga 2 rör samma eller i huvudsak samma frågor som utskottet har behandlat tidigare under valperioden, se betänkandena 2022/23:UbU9, 2022/23:UbU10 och 2023/24:UbU14. Utskottet avstyrker därför dessa motionsyrkanden. Tidigare ståndpunkter framgår av de nämnda betänkandena.

Reservationer

1. Utveckling och styrning av högskolans verksamhet, punkt 1 (S)

av Caroline Helmersson Olsson (S), Mats Wiking (S), Rose-Marie Carlsson (S), Robert Olesen (S) och Niklas Sigvardsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2024/25:3024 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkande 92 och
avslår motionerna
2024/25:261 av Josef Fransson (SD),
2024/25:410 av Markus Wiechel och Björn Söder (båda SD) yrkande 2,
2024/25:1733 av Mathias Bengtsson (KD) yrkande 2,
2024/25:2298 av Johan Büser och Amalia Rud Stenlöf (båda S),
2024/25:2443 av Lars Isacson m.fl. (S) yrkande 1,
2024/25:3167 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 10 och
2024/25:3217 av Amanda Lind m.fl. (MP) yrkande 104.

Ställningstagande

Artificiell intelligens (AI) kommer de kommande åren att förändra och påverka alla utbildningsformer, inte minst högre utbildning och forskning. Det är därför viktigt att regeringen ser till att myndigheterna inom utbildningsområdet använder sig av AI för att utveckla sitt arbete och att de håller sig uppdaterade och samlar in kunskap om hur AI används, för att kunna sprida kunskap om möjligheter och risker med AI.

Riksdagen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

2. Utveckling och styrning av högskolans verksamhet, punkt 1 (C)

av Niels Paarup-Petersen (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:3167 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 10 och avslår motionerna

2024/25:261 av Josef Fransson (SD),

2024/25:410 av Markus Wiechel och Björn Söder (båda SD) yrkande 2,

2024/25:1733 av Mathias Bengtsson (KD) yrkande 2,

2024/25:2298 av Johan Büser och Amalia Rud Stenlöf (båda S),

2024/25:2443 av Lars Isacsson m.fl. (S) yrkande 1,

2024/25:3024 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkande 92 och

2024/25:3217 av Amanda Lind m.fl. (MP) yrkande 104.

Ställningstagande

Tillgång till högre utbildning av god kvalitet i hela landet ökar människors möjligheter till jobb och trygghet, samtidigt som det gynnar näringslivet och vår gemensamma välfärd. Jag anser att högskolornas arbetsmarknadsanknytning och regionala samverkan bör stärkas. Fler utbildningsplatser har tillkommit på senare år och det är viktigt att kvaliteten både upprätthålls och stärks. Dessutom måste utbildningarna designas för den allt mer rörliga arbetsmarknadens behov.

Riksdagen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

3. Utveckling och styrning av högskolans verksamhet, punkt 1 (MP)

av Camilla Hansén (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:3217 av Amanda Lind m.fl. (MP) yrkande 104 och avslår motionerna

2024/25:261 av Josef Fransson (SD),

2024/25:410 av Markus Wiechel och Björn Söder (båda SD) yrkande 2,

2024/25:1733 av Mathias Bengtsson (KD) yrkande 2,

2024/25:2298 av Johan Büser och Amalia Rud Stenlöf (båda S),

2024/25:2443 av Lars Isacsson m.fl. (S) yrkande 1,

2024/25:3024 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkande 92 och

2024/25:3167 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 10.

Ställningstagande

Jag vill betona vikten av att den avgiftsfria utbildningen värnas.

Riksdagen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

4. Resurstilldelning, punkt 2 (S)

av Caroline Helmersson Olsson (S), Mats Wiking (S), Rose-Marie Carlsson (S), Robert Olesen (S) och Niklas Sigvardsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anføres i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:3024 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkandena 79 och 91 samt avslår motionerna

2024/25:1632 av Lawen Redar (S),

2024/25:1813 av Patrik Lundqvist m.fl. (S) och

2024/25:1862 av Kristina Axén Olin och Emma Ahlström Köster (båda M).

Ställningstagande

Vi har tidigare krävt en översyn av högskolans resurstilldelningssystem för att lärosätena ska ha stabila förutsättningar samtidigt som utbildningsutbudet i större utsträckning kan riktas mot områden där det råder brist på arbetskraft. Det är därför välkommet att regeringen nu aviserar en utredning för att se över detta. För att undvika framtida ryckighet i finansieringssystemet menar vi att en sådan utredning bör göras med bred parlamentarisk förankring. Det är också viktigt att utredningen fokuserar på hur resurstilldelningssystemet kan utformas så att kvalitet kan upprätthållas i alla utbildningar, inklusive forskningsanknytning, men också ge tillräckliga resurser för undervisning samt pedagogisk utveckling.

Vi anser att det bör ses över om lärosätena ska få öronmärkta resurser för validering. Dagens resurstilldelningssystem missgynnar dem som behöver validering och tillgodoräknande eftersom lärosätena inte har särskilda resurser för detta.

Riksdagen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

5. Yttrandefrihet m.m., punkt 3 (SD)

av Patrick Reslow (SD), Robert Stenkvist (SD), Jörgen Grubb (SD) och Anders Alftberg (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:1443 av Patrick Reslow m.fl. (SD) yrkande 21 och
avslår motion

2024/25:856 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 12.

Ställningstagande

Det behövs en skärpning av de nuvarande reglerna om möjligheten att stänga av studenter som allvarligt trakasserar eller aktivt och fysiskt hindrar yttrandefriheten för föreläsare, gäster och personal vid lärosätet liksom andra som är knutna till lärosätet. Vi anser att studenter som ägnar sig åt verksamhet som utestänger, hotar eller på andra sätt allvarligt stör undervisningen ska stängas av från lärosätet och i allvarliga fall kunna stängas av från alla högre studier under en tidsperiod.

Riksdagen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

6. Yttrandefrihet m.m., punkt 3 (V)

av Daniel Riazat (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:856 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 12 och
avslår motion

2024/25:1443 av Patrick Reslow m.fl. (SD) yrkande 21.

Ställningstagande

Yttrandefriheten och föreningsfriheten är grundläggande i en demokrati. Trots det framkommer det återkommande exempel på hur detta ifrågasätts eller begränsas när studenter tar ställning för eller engagerar sig i politiska rörelser.

Jag anser därför att regeringen bör se över att studenters yttrandefrihet är garanterad.

Riksdagen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

7. Samarbete med vissa länder, punkt 4 (SD)

av Patrick Reslow (SD), Robert Stenkvist (SD), Jörgen Grubb (SD) och Anders Alftberg (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:1430 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 10 och
avslår motionerna

2024/25:267 av Nima Gholam Ali Pour (SD) yrkande 6 och
2024/25:856 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 22.

Ställningstagande

Akademisk frihet innebär att undervisning och forskning ska kunna bedrivas utan politisk eller religiös inblandning. I Iran saknar universiteten denna frihet. Sveriges högskolor och universitet har ett ansvar att verka för mänskliga rättigheter och att välja partner som delar dessa värderingar. Att fortsätta akademiska samarbeten med Iran skulle strida mot detta ansvar och de etiska värden vi värnar. Vad man också bör beakta är säkerhetsaspekten. Trots att det kan finnas fördelar med akademiska utbyten som stärker möjligheten till att utveckla innovationer eller förbättra resurseffektiviteten, finns det också betydande risker. Vi anser sammantaget att samarbeten mellan svenska och iranska lärosäten ska avbrytas.

Riksdagen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

8. Samarbete med vissa länder, punkt 4 (V)

av Daniel Riazat (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:856 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 22 och

avslår motionerna

2024/25:267 av Nima Gholam Ali Pour (SD) yrkande 6 och

2024/25:1430 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 10.

Ställningstagande

Jag anser att regeringen bör uppdra åt svenska lärosäten att arbeta för att bistå palestinska lärosäten för att möjliggöra för palestinska studenter i Gaza att studera. I Norge har man t.ex. valt att aktivt möjliggöra studier för palestinska studenter och forskning för palestinska forskare från Gaza, vilket visar att det går att göra saker för att stötta utbildningssektorn i Gaza redan nu.

Riksdagen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

9. Utbildningsformer, punkt 5 (S)

av Caroline Helmersson Olsson (S), Mats Wiking (S), Rose-Marie Carlsson (S), Robert Olesen (S) och Niklas Sigvardsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:3024 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkandena 76, 77, 80, 83, 85, 86 och 88 samt

avslår motionerna

2024/25:741 av Peder Björk och Peter Hedberg (båda S),

2024/25:1245 av Jonathan Svensson (S),

2024/25:1886 av Johan Hultberg (M) yrkandena 1 och 2,

2024/25:2074 av Kalle Olsson m.fl. (S),

2024/25:2343 av Isak From m.fl. (S) yrkande 4,

2024/25:2452 av Lena Hallengren (S) yrkandena 1 och 2 samt

2024/25:3167 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 11.

Ställningstagande

För att fler ska kunna bo där de vill bör distansutbildningen fortsätta att utvecklas. För att studenterna också ska kunna examineras i sina distansstudier behöver det enligt oss också finnas goda möjligheter att genomföra examinationer i närheten av där studenterna bor.

Högre utbildning behöver finnas i varje län för att bredda rekryteringen till högre studier och säkerställa utvecklingskraft i hela landet. Tillgången till decentraliserad utbildning och lärcentrum behöver också förbättras för att säkra näringslivets och välfärdens kompetensförsörjning även på mindre orter.

I dag är bristen på platser för verksamhetsförlagd utbildning (VFU) en begränsning för utbyggnaden av utbildningar inom viktiga välfärdsyrken. För att öka tillgången på VFU-platser ska såväl offentliga som privata verksamheter åläggas att ta emot VFU-studenter.

De satsningar som den socialdemokratiskt ledda regeringen gjorde på sommarkurser är viktiga både för att möjliggöra för fler studenter att bli klara med sin examen tidigare och också som steg mot ett treterminssystem. För att ge bättre möjligheter till återhämtning och minska ohälsan anser vi att en försöksverksamhet med tidigare terminsstart och en hösttermin som slutar före jul bör genomföras.

För att omställningsstudiestödet ska få fullt genomslag i förbättrade möjligheter till omställning och kompetensutveckling krävs ett utbildningsutbud som är anpassat till arbetsmarknadens behov och målgruppens efterfrågan. Högskolors och universitets uppdrag och resurser behöver ses över så att kurser och utbildningar som kan möta den efterfrågan från yrkesverksamma som omställningsstudiestödet skapar kan utvecklas och anordnas. Förutom kortare kurser är det också viktigt att det finns utbildningsprogram som motsvarar upp till ett års heltidsstudier för att möjliggöra karriärbyten eller mer omfattande kompetensutveckling. Kurser motsvarande en eller två terminers heltidsstudier på avancerad nivå kan användas för att skapa nya vägar in i bristyrken eller för att tillföra spetskompetens.

Vidare anser vi att det behöver skapas anpassade utbildningsvägar för personer som har en gymnasial utbildning inom vård och teknik och som efter några år i arbetslivet vill studera vidare på högskolan. Detta kan vara ett sätt att få fler sökande till utbildningar inom områdena.

Riksdagen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

10. Utbildningsformer, punkt 5 (C)

av Niels Paarup-Petersen (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:3167 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 11 och avslår motionerna

2024/25:741 av Peder Björk och Peter Hedberg (båda S),

2024/25:1245 av Jonathan Svensson (S),

2024/25:1886 av Johan Hultberg (M) yrkandena 1 och 2,

2024/25:2074 av Kalle Olsson m.fl. (S),

2024/25:2343 av Isak From m.fl. (S) yrkande 4,

2024/25:2452 av Lena Hallengren (S) yrkandena 1 och 2 samt

2024/25:3024 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkandena 76, 77, 80, 83, 85, 86 och 88.

Ställningstagande

Jag anser att det är av stor vikt att kunna läsa fristående kurser också i fortsättningen, såväl på plats som på distans. Högre utbildning blir tillgänglig för fler genom distansutbildningar, i kombination med kommunala lärcentrum, och därför bör utbildningsformer som skapar bättre förutsättningar för livslångt lärande gynnas.

Riksdagen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

11. Lärarutbildningar, punkt 6 (V)

av Daniel Riazat (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anføres i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2024/25:468 av Daniel Riazat m.fl. (V) yrkandena 3 och 4 samt

2024/25:1932 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 9 och
avslår motionerna

2024/25:715 av Daniel Persson (SD),

2024/25:3161 av Muharrem Demirok m.fl. (C) yrkande 50 och

2024/25:3217 av Amanda Lind m.fl. (MP) yrkandena 58 och 64.

Ställningstagande

En stor andel av de som arbetar med att utbilda vuxna har inte tillräcklig utbildning för att undervisa inom vuxenutbildningen. Att ha rätt utbildad personal brukar inom det övriga utbildningssystemet anses vara en förutsättning för att hålla en hög kvalitet på utbildningen, men detta gäller i dagsläget inte för vuxenutbildningen. Jag anser att en särskild vuxenlärarutbildning vore en bra möjlighet för dem som vill arbeta med att utbilda vuxna, och den skulle samtidigt bidra till att höja kvaliteten på vuxenutbildningen. Regeringen bör utreda möjligheten att inrätta en sådan. Regeringen bör också utreda inrättandet av en kompletterande pedagogisk utbildning till vuxenlärare.

På samma sätt som den svenska skolan har ett kompensatoriskt uppdrag ska sfi fungera kompensatoriskt och utjämna skillnader mellan olika grupper i samhället. Det behövs dock både en generell kompetenshöjning och fler lärare för att höja kvaliteten inom sfi. Jag anser att regeringen bör tillsätta en

utredning i syfte att utforma en lärarutbildning som ger rätt kompetens för att undervisa vuxna och att det ska vara möjligt att inom en sådan läsa till sfi-lärare.

Riksdagen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

12. Lärarutbildningar, punkt 6 (C)

av Niels Paarup-Petersen (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anføres i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:3161 av Muharrem Demirok m.fl. (C) yrkande 50 och
avslår motionerna

2024/25:468 av Daniel Riazat m.fl. (V) yrkandena 3 och 4,

2024/25:715 av Daniel Persson (SD),

2024/25:1932 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 9 och

2024/25:3217 av Amanda Lind m.fl. (MP) yrkandena 58 och 64.

Ställningstagande

En stor andel av landets skolor har åldersblandade klasser men på lärarutbildningarna undervisas det inte om denna undervisningsform. Jag anser att lärarstudenter behöver få kännedom om och möjlighet att testa att undervisa i sådana klasser, då det kan vara den verklighet de kommer att möta sedan.

Riksdagen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

13. Lärarutbildningar, punkt 6 (MP)

av Camilla Hansén (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anføres i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:3217 av Amanda Lind m.fl. (MP) yrkandena 58 och 64 samt
avslår motionerna

2024/25:468 av Daniel Riazat m.fl. (V) yrkandena 3 och 4,

2024/25:715 av Daniel Persson (SD),

2024/25:1932 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 9 och

2024/25:3161 av Muharrem Demirok m.fl. (C) yrkande 50.

Ställningstagande

Det finns starka vetenskapliga bevis för fördelar av flerspråkighet vid inlärninng, inte minst vid undervisning i modersmål parallellt med undervisning i svenska språket. Det är viktigt att systematiskt ta hänsyn till dessa vetenskapligt bevisade perspektiv i utbildningen av t.ex. förskollärare.

Jag menar vidare att modellen med arbetsintegrerad lärarutbildning, dvs. att studenter kombinerar studier med anställning som läraraspiranter, bör fortsätta att utvecklas. Modellen innebär att det blir fler vuxna i klassrummen direkt, men att det tar längre tid till examen. Kunskap från de senaste åren behöver tas till vara för att fortsätta göra utbildningen tillgänglig för fler huvudmän och studenter.

Riksdagen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

14. Vårdutbildningar m.m., punkt 7 (S)

av Caroline Helmersson Olsson (S), Mats Wiking (S), Rose-Marie Carlsson (S), Robert Olesen (S) och Niklas Sigvardsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:3022 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 14 och avslår motionerna

2024/25:1699 av Azra Muranovic m.fl. (S) yrkande 1,

2024/25:1905 av Karin Rågsjö m.fl. (V) yrkande 17 och

2024/25:2011 av Jessica Rodén och Petter Löberg (båda S) yrkande 2.

Ställningstagande

Vi anser att s.k. VULF-avtal ska införas för vissa hälso- och sjukvårdsutbildningar i högskolan. Detta är också ett förslag från Nationella vårdkompetensrådet, som har haft i uppdrag att ta fram förslag till en nationell plan för att förbättra hälso- och sjukvårdens kompetensförsörjning.

Riksdagen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

15. Vårdutbildningar m.m., punkt 7 (V)

av Daniel Riazat (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:1905 av Karin Rågsjö m.fl. (V) yrkande 17 och
avslår motionerna

2024/25:1699 av Azra Muranovic m.fl. (S) yrkande 1,
2024/25:2011 av Jessica Rodén och Petter Löberg (båda S) yrkande 2 och
2024/25:3022 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 14.

Ställningstagande

Jag anser att kunskapen om beroendelära behöver stärkas i flera vårdrelaterade utbildningar och att regeringen därför bör utreda möjligheten att införa beroendelära på grundutbildningarna för socionomer, sjuksköterskor, undersköterskor, arbetsterapeuter, behandlingsassistenter och läkare.

Riksdagen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

16. Socionomutbildningen, punkt 8 (SD)

av Patrick Reslow (SD), Robert Stenkvis (SD), Jörgen Grubb (SD) och Anders Alftberg (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:1366 av Carina Ståhl Herrstedt m.fl. (SD) yrkande 3.

Ställningstagande

Grunden för socialtjänstens arbete är dess personal och den kompetens de besitter. Det finns ett behov av bättre utbildning och specialisering för socionomer och vi är glada över att regeringen tillsammans med Sverigedemokraterna kunnat ta initiativ till en utredning om reformer i socionomutbildningen. Vi förutsätter att regeringen genomför de åtgärder som behövs

för att ge socialtjänstens framtida anställda de förutsättningar som behövs för att förebygga brott och ta itu med vår tids samhällsutmaningar.

Riksdagen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

17. Vissa särskilda utbildningar och kunskapsområden, punkt 9 (S)

av Caroline Helmersson Olsson (S), Mats Wiking (S), Rose-Marie Carlsson (S), Robert Olesen (S) och Niklas Sigvardsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:3136 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkande 5 och avslår motionerna

2024/25:433 av Serkan Köse (S),

2024/25:593 av Josef Fransson (SD),

2024/25:1276 av Daniel Vencu Velasquez Castro (S),

2024/25:1540 av Marlène Lund Kopparklint m.fl. (M),

2024/25:1925 av Maj Karlsson m.fl. (V) yrkande 20 och

2024/25:2321 av Sanne Lennström m.fl. (S).

Ställningstagande

Den tidigare socialdemokratiska regeringen och andra aktörer arbetade med att främja kvinnors företagande genom politiska åtgärder som inkluderade lika möjligheter och ekonomiskt stöd. Vi ser ett fortsatt stort behov av att stärka kvinnors företagande, och dessutom bör det undersökas på vilket sätt övergången från utbildning till entreprenörskap kan stärkas bland kvinnor på våra lärosäten.

Riksdagen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

18. Vissa särskilda utbildningar och kunskapsområden, punkt 9 (V)

av Daniel Riazat (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2024/25:1925 av Maj Karlsson m.fl. (V) yrkande 20 och
avslår motionerna
2024/25:433 av Serkan Köse (S),
2024/25:593 av Josef Fransson (SD),
2024/25:1276 av Daniel Vencu Velasquez Castro (S),
2024/25:1540 av Marlène Lund Kopparklint m.fl. (M),
2024/25:2321 av Sanne Lennström m.fl. (S) och
2024/25:3136 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkande 5.

Ställningstagande

Våld mot äldre kvinnor osynliggörs i stor utsträckning, trots att äldre i flera avseenden är en extra utsatt grupp när det gäller vissa typer av våld. En del kunskapssatsningar har gjorts men det behövs mer kunskap om våld mot äldre. Ett sätt att öka den är att införa ett avsnitt om detta i grundutbildningar för yrkesverksamma som möter äldre.

Riksdagen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

19. Rekrytering och behörighet m.m., punkt 10 (S)

av Caroline Helmersson Olsson (S), Mats Wiking (S), Rose-Marie Carlsson (S), Robert Olesen (S) och Niklas Sigvardsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2024/25:3024 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkandena 6, 87, 89 och 90 samt
avslår motion
2024/25:856 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Även om möjligheterna att studera är goda i Sverige är det fortfarande dubbelt så vanligt att studera vidare om ens föräldrar har högskoleutbildning. Vi anser att människors bakgrund inte ska styra vilka som studerar på högskola och universitet utan i stället ska snedrekryteringen till högre utbildning utifrån klass, kön och geografi brytas. Mer måste göras för att bredda rekryteringen. Vi anser att arbetslivserfarenhet återigen bör ses som meriterande vid ansökan till högskolan. Universitets- och högskolerådet (UHR) fick av den socialdemokratiska regeringen i uppdrag att utveckla ett nationellt prov som möter

grundläggande behörighet till högskolestudier och bedriva en försöksverksamhet 2022–2023. Det grundläggande behörighetsprovet mäter kompetenser på gymnasienivå i svenska, engelska och matematik och ett antal kognitiva kompetenser. I maj 2024 presenterade UHR sin utvärdering, som visade att försöksverksamheten har gett positiva resultat och öppnat vägen för fler individer att fortsätta sin bildningsresa. Vi anser att projektet ska förlängas.

Vi anser vidare att regeringen tillfälligt bör ge även offentliga lärosäten möjlighet att kräva ett visst resultat på högskoleprovet för antagning på betyg till de mest populära utbildningarna, och på så sätt säkra kunskaperna.

Riksdagen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

20. Rekrytering och behörighet m.m., punkt 10 (V)

av Daniel Riazat (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:856 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkandena 1 och 2 samt avslår motion

2024/25:3024 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkandena 6, 87, 89 och 90.

Ställningstagande

Kunskap är en demokratisk rättighet och det är därför viktigt att bredda rekryteringen till högskolan. Att underlätta för fler att kunna validera sina kunskaper och få behörighet till högre utbildning är därför positivt. Därför bör försöksverksamheten med behörighetsprov nu gå över till ett faktiskt införande av ett sådant prov i linje med det som UHR har föreslagit.

Sverige måste också ha ett antagningssystem till högskolan som det går att lita på. Därför bör det tillsättas en utredning som ser över behörighetsregler och betygssurval i relation till betygsinflation, med syftet att upprätthålla förtroendet för rättssäkra antagningar.

Riksdagen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

21. Studenthälsan, punkt 11 (S)

av Caroline Helmersson Olsson (S), Mats Wiking (S), Rose-Marie Carlsson (S), Robert Olesen (S) och Niklas Sigvardsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:3024 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkande 81 och

avslår motionerna

2024/25:3167 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 23 och

2024/25:3217 av Amanda Lind m.fl. (MP) yrkandena 97 och 98.

Ställningstagande

Den vanligaste orsaken till att studenter söker sig till studenthälsan är enligt uppgift psykisk ohälsa. Den tidigare socialdemokratiskt ledda regeringen stärkte studenthälsan, bl.a. genom uppdraget att utveckla en gemensam webbportal för att öka likvärdigheten i tillgång till studenthälsovård. Enligt oss behöver studenthälsan fortsätta att utvecklas och lärosätena bör samverka med studentkårerna för att förebygga psykisk ohälsa bland studenterna.

Riksdagen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

22. Studenthälsan, punkt 11 (C)

av Niels Paarup-Petersen (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:3167 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 23 och

avslår motionerna

2024/25:3024 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkande 81 och

2024/25:3217 av Amanda Lind m.fl. (MP) yrkandena 97 och 98.

Ställningstagande

Studenter har i större utsträckning än den generella befolkningen egenrapporterad psykisk ohälsa. Jag menar att arbetet för att stärka studenters hälsa

och välmående bör intensifieras på lärosätena. Studenthälsan bör därför få mer resurser och bättre verktyg för att de ska kunna möta och hjälpa studenter som mår dåligt samt arbeta förebyggande på campus.

Riksdagen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

23. Studenthälsan, punkt 11 (MP)

av Camilla Hansén (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:3217 av Amanda Lind m.fl. (MP) yrkandena 97 och 98 samt

avslår motionerna

2024/25:3024 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkande 81 och

2024/25:3167 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 23.

Ställningstagande

Den psykiska ohälsan är i dag alltför utbredd bland studenter vid Sveriges lärosäten. Jag menar att det behövs en genomgripande nationell kartläggning av studenters psykiska hälsa och de olika vårdaktörernas ansvarsområden, med förslag till åtgärder. I dag slussas studenter helt i onödan mellan studenthälsan vid lärosätena och primärvården. Studenthälsan bör även inkludera icke studierelaterade problem. Den bör även kunna arbeta med suicidprevention och få rätt att remittera studenter vidare vid stora behov.

Riksdagen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

24. Tillgänglighet m.m., punkt 12 (S)

av Caroline Helmersson Olsson (S), Mats Wiking (S), Rose-Marie Carlsson (S), Robert Olesen (S) och Niklas Sigvardsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:3024 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkande 82 och

avslår motionerna

2024/25:856 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 18 och

2024/25:3167 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 30.

Ställningstagande

I dag har studenter med funktionsnedsättning inte rätt att få anpassad kurslitteratur. Detta anser vi måste ses över. Det är dessutom viktigt att sådan kurslitteratur tillhandahålls från start för att studenter med funktionsnedsättning ska ha likvärdig möjlighet att fullgöra kurserna.

Riksdagen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

25. Tillgänglighet m.m., punkt 12 (V)

av Daniel Riazat (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:856 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 18 och avslår motionerna

2024/25:3024 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkande 82 och

2024/25:3167 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 30.

Ställningstagande

Diskrimineringsombudsmannen (DO) har visat att lärosätena inte lever upp till diskrimineringslagens krav på aktiva åtgärder. Enligt DO:s uppgifter brister lärosätena framför allt i lagens krav på att undersöka risker för diskriminering. Jag anser därför att regeringen bör följa upp, och vid behov åtgärda, lärosätenas efterlevnad av diskrimineringslagens krav på aktiva åtgärder.

Riksdagen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

26. Tillgänglighet m.m., punkt 12 (C)

av Niels Paarup-Petersen (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:3167 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 30 och

avslår motionerna

2024/25:856 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 18 och

2024/25:3024 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkande 82.

Ställningstagande

Den högre utbildningen behöver vara fri och tillgänglig för alla, oavsett var man bor, om man har någon funktionsnedsättning eller vilken bakgrund och livssituation man har i övrigt. Ett sätt att göra den högre utbildningen mer tillgänglig är att dess lokaler är funktionsanpassade och ändamålsenliga. För att detta ska vara möjligt krävs både en stabil och långsiktig finansiering och gemensamma riktlinjer i frågan.

Riksdagen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

27. Studentinflytande, punkt 13 (S)

av Caroline Helmersson Olsson (S), Mats Wiking (S), Rose-Marie Carlsson (S), Robert Olesen (S) och Niklas Sigvardsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:3024 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkande 84 och

avslår motionerna

2024/25:856 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 11,

2024/25:938 av Niklas Karlsson och Adrian Magnusson (båda S) och

2024/25:2511 av Jytte Guteland m.fl. (S).

Ställningstagande

Med anledning av olika händelser och risken att olika studentorganisationer behandlas godtyckligt anser vi att högskoleförordningen (1 kap. 13 §) bör ses över så att godtycklig tolkning inte stänger ute demokratiskt uppbyggda föreningar. Politiska föreningar är en viktig och naturlig del i det demokratiska samtalet. Studenter och anställda vid lärosätena har också rätt att delta och organisera sig i vår demokrati. Att få ta del av politiska idéer är en naturlig del av en demokrati och ingenting som studenter eller anställda behöver skyddas ifrån. Hot, hets och våld har däremot ingen plats på landets lärosäten.

Riksdagen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

28. Studentinflytande, punkt 13 (V)

av Daniel Riazat (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:856 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 11 och avslår motionerna

2024/25:938 av Niklas Karlsson och Adrian Magnusson (båda S),

2024/25:2511 av Jytte Guteland m.fl. (S) och

2024/25:3024 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkande 84.

Ställningstagande

För studenterna hos enskilda utbildningsanordnare gäller inte högskolelagen i sin helhet, vilket innebär att reglerna för studentinflytande inte är lika omfattande. Jag anser att samma möjligheter och rätt till studentinflytande ska gälla på alla lärosäten med utbildningar finansierade av staten. Därför bör regeringen tillsätta en utredning om hur studenters rätt till inflytande hos enskilda utbildningsanordnare kan utökas till samma nivå som för studenter på statliga lärosäten.

Riksdagen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2024/25

2024/25:36 av Stina Larsson (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att studenthälsan ska ha en större del i sjukskrivna studenter återgång i studier och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:196 av Ciczie Weidby m.fl. (V):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att 4 kap. 10 § högskoleförordningen bör avskaffas i syfte att förbättra anställningsskyddet för lärare vid konstnärliga högskolor och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:261 av Josef Fransson (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga att utreda hur vi kan motverka woke-ideologi på svenska universitet och högskolor och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:267 av Nima Gholam Ali Pour (SD):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en svensk bojkott av iranska lärosäten och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:306 av Martin Westmont (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utföra säkerhetsprövningar av utländska medborgare som deltar på svenska utbildningar rörande cybersäkerhet och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:410 av Markus Wiechel och Björn Söder (båda SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över vilka kurser som ger högskolepoäng och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:433 av Serkan Köse (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten till en nationell brandmannahögskola och stärka utbildningen och rekryteringen inom brandförsvaret och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:468 av Daniel Riazat m.fl. (V):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda möjligheten att inrätta en vuxenlärarutbildning och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda inrättandet av en kompletterande pedagogisk utbildning till vuxenlärare och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:593 av Josef Fransson (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen inom ramen för strategiska satsningar inom högre utbildning ska verka för att prioritera fleråriga ingenjörsprogram inom kärnkraft och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:715 av Daniel Persson (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga att utreda möjligheten till en ny inriktning på speciallärarutbildningen inom konduktiv pedagogik och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:741 av Peder Björk och Peter Hedberg (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att stärka förutsättningarna att bedriva utbildning i olika former på Mittuniversitetet och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:856 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör gå vidare med att införa ett behörighetsprov i enlighet med förslaget från UHR och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör tillsättas en utredning som ser över behörighetsregler/betygsurval relaterat till betygsinflation för att upprätthålla förtroendet för rättssäkra antagningar och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning med uppdrag att föreslå hur avgifter för utomeuropeiska studenter ska kunna avskaffas och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda om det ska ställas krav på att all kurslitteratur ska göras tillgänglig digitalt via högskole- och universitetsbiblioteken och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda hur alla studenter med behov av anpassad

- kurslitteratur ska få tillgång till det och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ta initiativ till en utredning kring dolda avgifter/kostnader inom högre utbildning, särskilt avseende verksamhetsförlagd utbildning (VFU), och tillkännager detta för regeringen.
 11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning om hur studenter rätt till inflytande hos enskilda utbildningsanordnare kan utökas till samma nivå som för studenter på statliga lärosäten och tillkännager detta för regeringen.
 12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över att studenter yttrandefrihet är garanterad och tillkännager detta för regeringen.
 13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge Universitets- och högskolerådet (UHR) i uppdrag att främja möjligheterna för föräldrar att studera och tillkännager detta för regeringen.
 14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge alla lärosäten i uppdrag att ha en föräldrapolicy och tillkännager detta för regeringen.
 17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att för att öka likvärdigheten i utbud och tillgång till studenthälsa bör ett lärosäte ges samordningsansvar för studenthälsomottagningarna i hela landet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
 18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör följa upp och vid behov tillsätta åtgärder för att lärosätena ska efterleva de aktiva åtgärderna enligt diskrimineringslagen och tillkännager detta för regeringen.
 19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning som tar ett helhetsperspektiv kring frågan om tillgänglighet till universitet och högskolor för personer med funktionsnedsättning och tillkännager detta för regeringen.
 20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ta fram ett lagförslag baserat på Styr- och resursutredningens förslag avseende att avskaffa det prestationsbaserade resurstilldelningssystemet och tillkännager detta för regeringen.
 21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning för att se över ersättningsbeloppen för högskolan och tillkännager detta för regeringen.
 22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör uppdraga åt svenska lärosäten att arbeta för att bistå

palestinska lärosäten för att möjliggöra för palestinska studenter i Gaza att studera, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2024/25:938 av Niklas Karlsson och Adrian Magnusson (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om översyn av högskoleförordningen (1993:100) och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:948 av Jytte Guteland (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur högskolan ska finansieras för en fortsatt utbyggnad med höga kvalitetskrav och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att studera förutsättningarna för en reformering av utbildningsfinansieringen i syfte att finansieringen per student ska öka och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1054 av Louise Meijer (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att utvärdera och uppvärdera IB-poäng i omvandlingen till svenska meritpoäng och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1245 av Jonathan Svensson (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fler lärosäten bör få uppdrag att arbeta med decentraliserade lärmiljöer samt om en översyn av förutsättningarna för finansieringen av dessa lärmiljöer och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1276 av Daniel Vencu Velasquez Castro (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att analysera behovet av att inkludera fördjupade kunskaper i hbtqi-rättigheter i professionsutbildningar vid landets lärosäten och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1288 av Carita Boulwén (SD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att få fler utbildade teckenspråklärare och teckenspråkstolkar och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1348 av Anna-Lena Hedberg m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en nationell översyn och kvalitetssäkring av scenkonstutbildningar och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1366 av Carina Ståhl Herrstedt m.fl. (SD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bättre utbildning och specialisering för socionomer och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1430 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avbryta samarbeten mellan svenska och iranska lärosäten och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1443 av Patrick Reslow m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga att öka undervisningsfriheten och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde beakta att likvärdighet råder mellan discipliner och ämnen inom högskoleväsendet och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde tillse att det svenska språket används som undervisningsspråk inom högre utbildning om det inte är befogat att använda ett annat språk och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde besluta om att tillåta högst två omtentor på samma kurs och termin och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde beakta att studenternas anställningsbarhet efter examen ökar och säkerställa relevant forskning genom att lärosätena samverkar med det omgivande samhället, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde utreda hur finansieringssystemet för högre studier ska bli mer kvalitetsdrivande och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde utreda en optimal dimensionering av antalet teoretiska högskoleplatser liksom dimensioneringen av yrkesutbildningar för att bättre än i dag matcha samhällets behov och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde beakta att lärosäten inte utökar antalet utbildningsplatser om inte antalet studentbostäder ökar i motsvarande grad, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen snarast borde tillse att studentbostäder enbart utnyttjas av aktiva studerande och tillkännager detta för regeringen.

18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde beakta behovet av att inrätta fler kombinerade tjänster för både forskning och undervisning och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde beakta att samtliga lärosäten ska redovisa sina resultat offentligt och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde beakta att styrelserna på våra universitet och en del högskolor ska upprätthålla säkerhet mot kunskaps- och forskningsspionage och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde beakta att reglerna för avstängning av studenter ska skärpas om dessa allvarligt trakasserar eller aktivt och fysiskt hindrar yttrandefriheten för föreläsare, gäster, personal vid lärosätet och andra knutna till lärosätet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2024/25:1448 av Patrick Reslow m.fl. (SD):

18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga en individanpassad förskolläraryt utbildning och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1467 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att styra utbildningssystemet mot att stärka humankapitalet till techsektorn och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1540 av Marlène Lund Kopparklint m.fl. (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att införa kunskapshöjande åtgärder gällande våld och sexuella övergrepp mot barn med funktionsnedsättningar och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1632 av Lawen Redar (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över om lärosätena ska ges öronmärkta resurser för validering och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1684 av Carina Ödebrink m.fl. (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av utbildning för fler tandläkare och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1699 av Azra Muranovic m.fl. (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga ifall genusmedicin ska vara obligatoriskt vid utbildning av läkare och sjuksköterskor och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1733 av Mathias Bengtsson (KD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör undersöka huruvida IHRA-definitionen kan användas som standard för att identifiera antisemitism i hela utbildningsväsendet och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1813 av Patrik Lundqvist m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att ta större regional, socioekonomisk hänsyn vid resursfördelningen samt stärka samverkan mellan lärosäten och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1846 av Amalia Rud Stenlöf och Johan Büser (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur den sociala snedrekryteringen till högskola och universitet kan minska och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1862 av Kristina Axén Olin och Emma Ahlström Köster (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att förändra ersättningsbeloppen för de konstnärliga högskoleutbildningarna och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1883 av Johan Hultberg (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att stärka näringslivets möjlighet att i samverkan med lärosätena utveckla högre utbildningar och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga en översyn av resurstilldelningssystemet till högre utbildning och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1886 av Johan Hultberg (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att stödja decentraliserade lärmiljöer för högre utbildning och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att utreda hur lärmiljöer för decentraliserad högre utbildning kan bli en

integrerad del av det statliga universitets- och högskolesystemet och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1905 av Karin Rågsjö m.fl. (V):

17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda möjligheten att införa beroendelära på grundutbildningarna för socionomer, sjuksköterskor, undersköterskor, arbetsterapeuter, behandlingsassistenter och läkare och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1925 av Maj Karlsson m.fl. (V):

20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag på hur ett avsnitt om våld mot äldre kan införas i grundutbildningar för yrkesverksamma som möter äldre, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2024/25:1932 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning i syfte att utforma en lärarutbildning som ger rätt kompetens för att undervisa vuxna samt att det ska vara möjligt att inom den läsa till sfi-lärare och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1935 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V):

18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning som ser över utbildningskedjorna för alla nationella minoriteters språk och kultur inom lärosätena i syfte att de ska vara sammanhängande och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge lärosätena i uppdrag att arbeta fram och anta en minoritetspolitisk strategi och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2011 av Jessica Rodén och Petter Löberg (båda S):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om införande av obligatoriska studier av kvinnorelaterade sjukdomar i syfte att uppnå en jämställd vård för läkarprogrammet och sjuksköterskeprogrammet och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2074 av Kalle Olsson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa tillgången till distansundervisning vid högre utbildning och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2217 av Johanna Rantsi (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten till ökad studietakt på utbildningar inom bristyrken genom att studierna fortlöper under sommaren, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2024/25:2292 av Louise Meijer m.fl. (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utbildningars kvalitet bör kunna jämföras mellan olika lärosäten och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga om resurstilldelningssystemet i högre utsträckning bör utgå från kvalitet och inte kvantitet och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att öka styrningen av dimensionering av utbildningar med syftet att minska antagningen till utbildningar förknippade med hög arbetslöshet och samtidigt öka antagningen till utbildningar med koppling till yrken med låg arbetslöshet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten för den högre utbildningen att samverka med näringslivet i högre utsträckning, för att möta behoven på arbetsmarknaden, och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga om lärosätena bör ta del i om- och vidareutbildning av vuxna som vill byta karriär, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2024/25:2298 av Johan Büser och Amalia Rud Stenlöf (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur den lärarledda undervisningstiden och lärartätheten på lärosätena kan öka och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2321 av Sanne Lennström m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över fler utbildningar som ska innehålla utbildning i våld i nära relation och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2343 av Isak From m.fl. (S):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av lärcentrum i hela landet och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2443 av Lars Isacsson m.fl. (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka villkoren för kompetensutveckling samt att ge högskolor ett tydligare uppdrag för regional utveckling och likvärdig utbildning och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2452 av Lena Hallengren (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stimulera möjligheten att etablera högre utbildning på distans genom lärcentrum och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta möjligheten för den enskilde att genom lärcentrum kunna delta i högre utbildning närmare sin hemort och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2511 av Jytte Guteland m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att rätten för partipolitiska studentföreningar med demokratisk värdegrund att nyttja universitetens lokaler förtydligas i högskoleförordningen och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2524 av Maria Stockhaus (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att kunskap om ME/CFS ingår i läkarutbildningen och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2559 av Ann-Sofie Lifvenhage (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten till popup-utbildningar från universitet och högskola till samarbeten med lärosäten i regioner med bristyrken inom ett specifikt område för att säkra kompetensen inom bristyrken och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2572 av Ann-Sofie Lifvenhage (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att entreprenörskap blir en del av kursutbudet i läraryrket och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2580 av Ann-Sofie Lifvenhage m.fl. (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att förbättra möjligheten till samhällsbyggnadsutbildningar i Stockholm-Mälardalsregionen och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2591 av Boriana Åberg (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att få till stånd ett avtal med Storbritannien om svenska studenter studieavgifter och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2613 av Elin Söderberg m.fl. (MP):

28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förtydliga uppdrag och tillsätta resurser för högre utbildning och forskning som en kraft för klimatomställningen och att lärosätenas arbete med att främja hållbar utveckling behöver intensifieras, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
78. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att satsa på fler utbildningar som säkrar kompetensbehoven för klimatomställningen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2024/25:2635 av Elin Söderberg m.fl. (MP):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att satsa på fler utbildningar som säkrar kompetensbehoven för klimatomställningen och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2761 av Ann-Sofie Lifvenhage (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga möjligheten att utreda möjligheten till att utöka de praktiska inslagen i lärarutbildningen och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2771 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten till fler nära utbildningar och popup-utbildningar från universitet och högskola i områden där bristen på utbildad arbetskraft finns, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2024/25:2804 av Ann-Sofie Lifvenhage (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att utreda möjligheten till lämplighetstest inför påbörjade studier vid lärarutbildningen och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2955 av Muharrem Demirok m.fl. (C):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att högskolor bör ges ett tydligare uppdrag att erbjuda utbildningar som motsvarar arbetsmarknadens behov och tillkännager detta för regeringen.

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skyndsamt se över möjligheten att genomföra satsningar på lokala lärcentrum och teknik för distansutbildning och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3022 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S):

14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att s.k. VULF-avtal bör införas för vissa hälso- och sjukvårdsutbildningar i högskolan och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3024 av Åsa Westlund m.fl. (S):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det ska bli möjligt även för offentliga lärosäten att vid antagning kräva säkring av kunskaper med högskoleprov och tillkännager detta för regeringen.
76. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det ska vara möjligt att examineras i sina distansstudier i närheten av där studenterna bor och tillkännager detta för regeringen.
77. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förbättrad tillgång till decentraliserad utbildning och lärcentrum för att säkra näringslivets och välfärdens kompetensförsörjning även på mindre orter och tillkännager detta för regeringen.
79. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en utredning av högskolans resurstilldelningssystem som har bred parlamentarisk förankring och syftar till att säkra utbildning av hög kvalitet och en dimensionering som är anpassad till arbetsmarknadens behov och tillkännager detta för regeringen.
80. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka tillgången på VFU-platser genom att såväl offentliga som privata verksamheter ska åläggas att ta emot VFU-studenter och tillkännager detta för regeringen.
81. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla studenthälsan och tillkännager detta för regeringen.
82. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om anpassade läromedel och om att säkerställa att studenter som har rätt till anpassad kurslitteratur har det vid kursstart och tillkännager detta för regeringen.
83. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en försöksverksamhet med ändrade terminstider och tillkännager detta för regeringen.
84. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över högskoleförordningen gällande politiska studentförbund och deras tillträde till lärosäten och tillkännager detta för regeringen.
85. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över högskolors och universitets uppdrag och resurser för att utveckla och anordna kurser och utbildningar för att möta efterfrågan från

- yrkesverksamma som omställningsstudiestödet skapar och tillkännager detta för regeringen.
86. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av kurser motsvarande en eller två terminers heltidsstudier på avancerad nivå för att skapa nya vägar in i bristyrken eller tillföra spetskompetens och tillkännager detta för regeringen.
 87. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bredda rekryteringen och tillkännager detta för regeringen.
 88. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skapa anpassade utbildningsvägar för personer som har en gymnasial utbildning inom vård eller teknik och som efter några år i arbetslivet vill studera vidare på högskolan, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
 89. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att arbetslivserfarenhet återigen ses som meriterande vid ansökan till högskolan och tillkännager detta för regeringen.
 90. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förlänga försöksverksamheten med ett nationellt prov som möter grundläggande behörighet till högskolestudier och tillkännager detta för regeringen.
 91. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över om lärosätena ska ges öronmärkta resurser för validering och tillkännager detta för regeringen.
 92. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska säkerställa att myndigheterna inom utbildningsområdet följer utvecklingen med AI inom sina områden och bygger kunskap och förmåga att hantera möjligheter och risker med AI och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3057 av Elin Söderberg m.fl. (MP):

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utöka antalet utbildningsplatser inom vårdyrken vid lärosätena och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3081 av Markus Wiechel (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över möjligheten att implementera kost-, nutritions- och näringskunskap som en obligatorisk del av undervisningen för samtliga medicinstudenter och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3100 av Markus Wiechel (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga att införa meritpoäng för genomförd värnpliktsutbildning och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3136 av Fredrik Olovsson m.fl. (S):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka kvinnors företagande och att underlätta övergången från utbildning till entreprenörskap bland kvinnor och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3137 av Josefin Malmqvist m.fl. (M):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att införa ett stipendium för utbildningar inom yrken där det råder arbetskraftsbrist eller där det är samhällsekonomiskt motiverat med fler sökande och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3158 av Martina Johansson m.fl. (C):

25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att studenthälsans och sjukvårdens ansvar för studenters rehabilitering behöver utredas och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3159 av Malin Björk m.fl. (C):

30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en interreligiös utbildning för religiösa ledare och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3161 av Muharrem Demirok m.fl. (C):

50. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lärarstudenter bör få möjlighet att testa att undervisa klasser där flera årskurser blandas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
66. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det behövs fler olika vägar in i läraryrket och tillkännager detta för regeringen.
67. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla Teach for Swedens arbete för fler lärare och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3167 av Anders Ådahl m.fl. (C):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att lärcentrum finns i hela landet och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att den högre utbildningen har hög kvalitet och finns tillgänglig i hela landet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att högskolornas arbetsmarknadsanknytning och regionala samverkan bör stärkas och tillkännager detta för regeringen.

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjligheten att läsa fristående kurser såväl på plats som på distans bör förbli stark och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att högskoleutbildningarnas konkurrenskraft stärks och deras samverkan med arbetsmarknaden förbättras med hjälp av en stärkt studievägledning och utökade möjligheter till praktik, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbetet för att stärka studenters hälsa och välmående bör intensifieras på lärosätena och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stödet till studenter med NPF eller funktionsnedsättning bör öka både vad gäller möjligheten att genomföra högskoleprovet och vad gäller att ta del av den högre utbildningen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av tillgängliga och ändamålsenliga lokaler inom den högre utbildningen och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3217 av Amanda Lind m.fl. (MP):

58. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kunskap om flerspråkighet ska ingå i utbildningarna till förskollärare och barnskötare och tillkännager detta för regeringen.
64. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att man ska kunna arbeta och samtidigt studera till lärare eller förskollärare och tillkännager detta för regeringen.
86. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bredda rekryteringen till högskola, vuxenutbildning och yrkesutbildning och tillkännager detta för regeringen.
90. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om högre utbildning som en kraft för omställningen och tillkännager detta för regeringen.
94. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om mer lärarledd undervisning i högskolan och tillkännager detta för regeringen.
97. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att studenthälsan bör inkludera även icke studierelaterade problem och tillkännager detta för regeringen.
98. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om studenthälsan och suicidprevention och tillkännager detta för regeringen.
104. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att värna den avgiftsfria utbildningen och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet

Motion	Motionärer	Yrkanden
14. Motioner som bereds förenklad		
2024/25:36	Stina Larsson (C)	
2024/25:196	Ciczie Weidby m.fl. (V)	8
2024/25:306	Martin Westmont (SD)	
2024/25:856	Lorena Delgado Varas m.fl. (V)	4, 7–9, 13, 14, 17 och 19–21
2024/25:948	Jytte Guteland (S)	1 och 2
2024/25:1054	Louise Meijer (M)	
2024/25:1288	Carita Boulwén (SD)	3
2024/25:1348	Anna-Lena Hedberg m.fl. (SD)	1
2024/25:1443	Patrick Reslow m.fl. (SD)	1, 4–6, 11– 15 och 18– 20
2024/25:1448	Patrick Reslow m.fl. (SD)	18
2024/25:1467	Tobias Andersson m.fl. (SD)	2
2024/25:1684	Carina Ödebrink m.fl. (S)	1
2024/25:1846	Amalia Rud Stenlöf och Johan Büser (båda S)	
2024/25:1883	Johan Hultberg (M)	1 och 2
2024/25:1935	Nooshi Dadgostar m.fl. (V)	18 och 19
2024/25:2217	Johanna Rantsi (M)	
2024/25:2292	Louise Meijer m.fl. (M)	2–5 och 9
2024/25:2524	Maria Stockhaus (M)	2
2024/25:2559	Ann-Sofie Lifvenhage (M)	
2024/25:2572	Ann-Sofie Lifvenhage (M)	
2024/25:2580	Ann-Sofie Lifvenhage m.fl. (M)	
2024/25:2591	Boriana Åberg (M)	
2024/25:2613	Elin Söderberg m.fl. (MP)	28 och 78
2024/25:2635	Elin Söderberg m.fl. (MP)	4
2024/25:2761	Ann-Sofie Lifvenhage (M)	
2024/25:2771	Sten Bergheden (M)	
2024/25:2804	Ann-Sofie Lifvenhage (M)	
2024/25:2955	Muharrem Demirok m.fl. (C)	8 och 9
2024/25:3057	Elin Söderberg m.fl. (MP)	13
2024/25:3081	Markus Wiechel (SD)	
2024/25:3100	Markus Wiechel (SD)	
2024/25:3137	Josefin Malmqvist m.fl. (M)	7
2024/25:3158	Martina Johansson m.fl. (C)	25
2024/25:3159	Malin Björk m.fl. (C)	30
2024/25:3161	Muharrem Demirok m.fl. (C)	66 och 67
2024/25:3167	Anders Ådahl m.fl. (C)	8, 9, 20 och 24
2024/25:3217	Amanda Lind m.fl. (MP)	86, 90 och 94